

NAQQIUT

Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut 12. august 2016-imeersaq taarsissavaa

(Inatsisissatut siunnersuutip kalaallisoortani ataasiakkaanik naqqiisoqarpoq kiisalu kalaallisut qulequtaa allanngortinneqarluni. Inatsisissatut siunnersuummi § 1, imm. 3, allanngortinneqarpoq aalajangiunniarlugu, pinngitsoorani soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussineq aningaaseriviit ilaanni pilersinneqarsinnaasoq. Naggataatigut inatsisissatut siunnersuummi § 4-mi allannguuteqartoqarpoq, inatsimmut atuuttumut innersuussinerit eqqortut ilanngunneqarlutik)

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Inuiaqatigiit nunatsinni innuttaasunik utoqqarnik inuuniarnikkut naammaginartunik atugassaqartitsinissaat Naalakkersuisut politikikkut suliasaraat pingaaruteqarluinnartoq.

Suliasap taassuma ilaa siulleq tassaavoq utoqqaat tamarmik utoqqalinerminni aningaasatigut tunngavissarissaarlutik piitsuunatillu inuunissaannik isumaginninnissaq. Suliasaq taanna utoqqalinermi pensionisiaqartitsinermik aaqqissuussineq, utoqqaat aningaasaqarnikkut toqqissisimanissaannik qulakkeerisoq aqputigalugu isumagineqarpoq.

Suliasap ilaata aappaa tassaavoq siunissamut ungasinnerusumut aningaasatigullu attanneqarsinnaasumik politikkeqarnissaq. Utoqqalinermi pensionisiaqartitsinermik aaqqissuussineq pitsaasoq siunissami ungasinnerusumi akissaqartinneqassappat ilaatigut pisortat aningaasaqarnerat pitsaasuusari-aqarpoq.

Innuttaasut amerlassusiisa allanngoriartornerat pillugu Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaataasa takutippaat utoqqaat ukiut aggersut ingerlaneranni amerleriarujussuassasut. Tamanna utoqqarnut tunngatillugu, ilaatigut uttoqalinermi pensionisianut, utoqqaat angerlarsimaffiinik sanaartornernut ingerlatsinernullu assigisaannullu aningaasartuutit amerlinissaannik kinguneqartussaaavoq. Allatut oqaatigalugu, utoqqarnut tunngatillugu aningaasartuutit pisortat aningaasaqarnerisa tamarmiusup qanoq ineriartornissaanut pingaaruteqaleraluttuinnassapput.

Inatsisissatut siunnersuut una pisortat aningaasaqarnerisa siunissartaaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu attanneqarsinnaasuunissaanut, ilutigitillugulu aamma siunissami pensionisiaqartussat inuuni-

arnermikkut atugaasa pitsaanerulersinnissaannik siunertaqarpoq. Tassa imaappoq siunnersuutip, utoqqalinersiaqartitsinermik aaqqissuussinerup allanngortinneqarnerani, UKA 2015/160, allannguutigitinneqartut tunngavilersuutigineqartullu, matumani aamma ileqqaagaqarnissap pilerinartuunis-saanut tunngasut, aamma soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut nunani allaniittunut aki-liutinik akileraarusiisalernissaq akuersissutigineqartoq, UKA 2016/21, ingerlateqqillugit tunngavi-gai.

Pensionisiaqartitsinermik aaqqissuussinerit pingasunik tunngaveqarnissaat Verdensbankenip 1994-imi nalunaarusiamini (World Bank, 1994 "Averting the Old Age Crisis; policies to protect the old and promote growth", Oxford Univ. Press.) inassutigaa:

- Tunngavik I: Pisortat tamanik pensionisiaqartitsinerat. Tassaasoq pensionisiaqartitsineq sulinikkut akileeqaataaffiusumik imaluunniit ingerlaannartumik akileraarusiisarnikkut aningaasalersugaasoq.
- Tunngavik II: Soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsoorani ileqqaarnissamik, namminerli isumagi-samik aaqqissuussinerit, tasaanerusut sulinikkut soraarnerussutisiat, suliffeqarfinni sulisunut ataasimoortunut aaqqissuussat.
- Tunngavik III: Soraarnerussutisiaqarnissamut nammineq piumassutsimik ileqqaarneq.

Tunngaviit pingasut tamarmik assigiinngitsunik pitsaaquteqarlutillu ajoqutitaqarnertik pissutigalugu pingaaruteqartinneqarnissaat Verdensbankenip inassutigaa. Tunngavik I soraarnerussutisiassat ag-guaqqinneqarsinnaanerannik qulakkeerneqarsinnaanerannillu, tassa imaappoq utoqqarnik piitsoqan-nginnissaanik periarfissiigami pisariaqarpoq, tunngavik II inuup sulinermigut aningaasarsiaminut naapertuuttunik soraarnerussutisiaqarnissaanik qulakkeerisaaq, taavalu tunngavik III inunnik ataa-siakkaanik qinigassiissalluni.

Soraarnerussutisiaqartitsineq pingasunik tunngavilik, soraarnerussutisiaqartitsinermut pisortaniune-rusoq isumagineqartumut sanilliullugu nunap aningaasarsiornerani pitsaanngitsumik ineriartorne-qartillugu patajaannerusaaq.

Suliaqarfiiit ataasiakkaat sulinikkut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussiviusut (tunngavik 2) ukiuni arlaqartuni ingerlalluarsimapput. Taakku ilaatigut tassaapput ilinniagartuut. Aammattaaq tje-nestemandit atorfinitsitaanerminnut atatillugu pitsaasumik soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqis-suussivigineqarput. Suliaqarfinnulli inunnik amerlasuunik tunuliaqutaqartunut tunngatillugu suli-nikkut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinerit aatsaat ineriartortinneqaleruttorput, kiisalu suliaqarfiiit allat suli aaqqissuussivigineqanngivillutik.

Sulinikkut soraarnerussutisiat maannakkut pensionisiaqartuusunut aningaasatigut pingaaruteqa-ngaanngillat. Tamanna sulinikkut soraarnerussutisiat ineriartornerat ilutigalugu allanngoriartusaaq, ilaatigummi ukiuni amerlanerusuni ileqqaartoqartalerat, ilaatigullu aamma ileqqaakkat aningaasarsiat ilaasa amerlanerujartortut ilagimmatigik.

Soraarnerussutisiaqarnissamut nammineq piumassutsimik ileqqaarnerup (tunngavik 3) maanna atugaanera annertunngilluinnarpoq, oqaatigineqarsinnaavorlu aningaasatigut pingaaruteqanngitsoq.

Utoqqaliartorneq inuunerup ilagaa, naatsorsuutigineqarsinnaallunilu pilersaarusioneqarsinnaasoq. Taamaammatt soraarninngorneq inuunermi pisunit allarpassuarnit immikkooruteqarpoq. Tassa imaappoq soraarninngornissamut ileqqaagaqareernikkut soraarninngornissami qanoq inuuneqarumaneq nammineerluni isumagineqarsinnaavoq.

Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkat takussutissaapput inuit ataasiakkaat atuinertik inuunermi kingusinnerusukkat pisussanngorlugu kinguartittaraat. Innuttaasup sulisinnaassuseqartilluni aningaasarsiani tamaviisa atornagit, aningaasarsiat ilaat soraarninngornermini atugassanngortittarpai. Tassa imaappoq inuit ataasiakkaat aningaasarsiaat inuunerup ingerlanerani agguataarlugit ator-neqassapput. Taamatut inuuneq naallugu agguataarineq imminut pilersornissamik inuttullu akisussaaffiginermik tunngaveqarnermut naapertuulluinnarpoq.

Tamanna isumaqarpoq soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkat piffissami ileqqaarfiusumi aningaasanik atuinermik millisitsissasut. Akerlianillu soraarnerussutisiat piffissami tunniunneqarfimmini aningaasanik atuinermik allisitsissapput.

Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaarneq innuttaasunut ataasiakkaanut isumaqarpoq soraarninngornermi aningaasanik amerlanerusunik atugassaqaarnissaq, tassa utoqqalinermi pisortanit pensionisaannarnik pisarnissamut sanilliullugu. Inuit ataasiakkaat suliunnaarnerminni aningaasarsiamikkut appariaateqarujussuarnissaat soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaagaqarnerup pinngitsoortissavaa. Soraarninngorlaat soraarninngornerminni pissaqassutsimikkut ajorseriarujussuarnermik misigisaqannginnissaat pitsaanerpaassaaq. Anguniagaq taanna amerlanerpaanut maannakkut piviusorsior-tuunngilaq. Tassunga ilaatigut pissutaavoq suliaqarfiit ilaasa namminersorlutillu inuussutissarsiutini ingerlataqartut amerlasuut soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaagaqannginnerat, ilaatigullu pis-sutaalluni sulinikkut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinerit amerlanernit suli sungiulluar-neqannginnerat, procentillu akiliutigineqartartut amerlanngitsuunerat, taamaammallu innuttaasut amerlasuut sulinertik tamakkerlugu soraarnerussutisiaqarnissamut annertuunik ileqqaagaqalersim-nissaat ukiut amerlangaatsiartut qaangiuppata aatsaat anguneqassalluni.

Inuit tamarmik utoqqaliartortarmata kikkut tamarmik pitsaasumik soraarnerussutisiaqarnisaannik qulakkeerinissaq inuiaqatigiit atugarissaarfiusut tunngaviatigut pingaartittussaavaat. Kikkut tamar-mik soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaagaqarnissaat qulakkeerniarlugu siunniussaavoq, inuit pi-sortanit pilersorneqanngitsut soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaagaqarnissaasa pinngitsoorani pi-sussaanissaa. Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaarnissamik piumasaqaat sulinikkut soraarnerus-sutisianut ileqqaarnikkut imaluunniit soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinerimik nammineer-

luni pilersitsinikkut pisinnaavoq. Innuttaasoq sulinikkut soraarnerussutisianut ileqqaarsimangippat imaluunniit soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinermik nammineerluni pilersitsisimangippat soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinermik pilersitsissunneqassaaq.

2. Siunnersuutip imarisai pingaarnertit

Inatsisissatut siunnersuut aningaasarsianit akileraarutinut tunngatillugu tunngavinnik allaffissornikkullu aqqissuussinernik ineriartortinneqarsimasunik arlalitsigut tunngaveqarpoq. Tamanna malerugassat nutaat sapinngisamik pisariinnerpaajunissaannik atuutsikkuminarnerunissaannillu pissuteqarpoq.

18-inik ukioqalereersimasut Kalaallillu Nunaannut tamakkiisumik akileraartussaataitasut tamarmik soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinermut pinngitsooratik akiliisalernissaat siunnersuutaavoq.

Pisortat aningaasaqarnerisa siunissamissaq ungasinnerusumi attanneqarsinnaanissaanik, siunissamilu utoqqanngortussat pissaqassutsikkut pitsaanagerusunik atugassaqaarnissaannik ikorfartuinissamik siunertaq eqquutsikkumallugu siunnersuutaavoq, aningaasarsiat ilaannit soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinermut akiliutigineqartussat minnerpaaffissaannik aalajangersaasoqassoq. Akiliut 2018-imi minnerpaamik 4 procentiussaaq, tassa ileqqaarnissamut tunngavissat 150.000 kr.-init amerlaneruppata, minnerpaaffissarlu 2024 aallarnerfigalugu 10 procentimit mikinerussanani. Soraarnerussutisiaqarnissamut akiliutit innuttaasup pineqartup aningaasarsiaanit A-nit B-nillu tamarmiusunit, sulisitsisup sulisumi soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinernut akiliutaanik ilasanit naatsorsorneqassapput. Kisianni namminersorluni inuussutissarsiummik ingerlatsinikkut isertitanut tunngatillugu 2018-imi akiliutissat minnerpaamik angissuserissavaat namminersorluni inuussutissarsiummik ingerlataqarnikkut sinneqartoorutit akileraaruteqaataasussat 2 procentiat, tassa sinneqartoorutit 150.000 kr.-init amerlaneruppata. Minnerpaaffissaq taanna piffissami 2019-imiit 2022-mut ukiumut 1 procentimik qaffanneqartassaaq, 2022-mi minnerpaamik 6 procentiulersillugu.

Aammattaaq akissarsiortut aamma namminersorlutik inuussutissarsiummik ingerlataqartut 100.001 aamma 150.000 kr.-it akornannik aningaasarsiaqartut soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkaminut akiliisartussaapput, taamaattorli innuttaasut 150.000 kr.-nit sinnerlugit aningaasarsiaqartut akilertagassaattut amerlatiginngitsunik. Taamaammat innuttaasut 100.001 kr.-it 150.000 kr.-illu akornannik aningaasarsiaqartut kisitsisip minnerpaaffissaata qaqugukkulluunniit atuuttup ilaannaanik akiliisarnissaat siunnerfigineqarpoq. Innuttaasut 100.000 kr.-inik aningaasarsiaqartut kisitsisip minnerpaaffissap 5 procentia akilertassavaat, taannalu qaffakkiartuaarlugu innuttaasut 150.000 kr.-inik aningaasarsiaqartut kisitsisip minnerpaaffissap 100 procentia akilertassallugu. Akissarsiortup 140.000 kr.-inik aningaasarsiaqartup akileraarutit ilanngaatigineqartinnagit 2018-imi minnerpaamik 4.536 kr.-it akilertussaassavai ($5\% * 4\% + 95\% * 4\% * (140.000 - 100.000) / (150.000 - 100.000)$).

Tjenestemandit tjenestemandit soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussineranni pineqarput. Tjenestemandit soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinerat soraarnerussutisiaqartitsinermi tamar-musumi piffissap ingerlanerani sunniutaarukkiartuinnartussaavoq, tjenestemanditummi atorfillit iki-liartormata. Tjenestemandit soraarnerussutisiaqarnissaannut aaqqissuussineq tjenestemandinut ataa-siakkaanut ima inissimatitsivoq, allaat tjenestemandit tjenestemandit akissarsiaminnit soraarne-russutisiaqarnissamut suli annerusumik ileqqaqqullugit maleruagassiornissaq pisariaqarsorinarani. Tjenestemandi tjenestemandit akissarsiami saniatigut allanik aningaasarsiaqarpat, soorlu saniatigut suliffeqarnermigut, taava aningaasarsianit taakkunanga soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuus-sinermut akiliisoqassaaq.

Taamatuttaaq pisortanit tunniunneqartartut isumaginninnermut tunngasuunerusut arlaqartut, matu-mani ilaatigut siusinaartumik pensionisiat ineqarnermullu tapiissutit, ileqqaagassat tunngaviinik naatsorsuinermi ilanngunneqannginnissaat siunnersuutaavoq. Tunniunneqartartut taakku pilersuinis-samik siunertaqarput. Tassunga pissutaavoq tunniunneqartartut ilanngunneqartassagaluarpata, taava tunniunneqartartut procentip minnerpaaffissap angeqqataaniq qaffanneqassagaluarnerat. Taamaali-ortoqassappammi pisortat maanna missingersuutaat suli amerlanerusunik nammagassinneqassagalu-arput.

Taaneqareersutuut inatsit inunnut 18-ileereersunuinnaq atuutissaaq. Inuit 18-ileereersut ilinniartuu-gunik aamma nammineerlutik qaffasissunik aningaasarsiaqanngikkunik pilersuutit tunineqarsin-naapput. Taamaattoqartillugu pilersuutit pisortat isumaginninnikkut tunniuttagaat allat assigalugit pilersuinissamik siunertaqarput. Tamanna pilersuutit ileqqaagassanut tunngavissat naatsorsorneqar-nissaanni ilanngunneqartussanut taamatulli ilaasussaatinneqannginnissaannik siunnersuuteqarnermi tunngaviuvoq.

Aamma siunnersuutaavoq pensionisiat tunniunneqartut ileqqaagassanut tunngavissat naatsorsorne-qarneranni ilanngunneqartussanut ilaassanngitsut. Pensionisianit, soorlu utoqqalilluni pensionisia-nit, tjenestemandit pensionisianit, sulinikkut pensionisianit, aappaasup soraarnerussutisiaanit assi-gisaannillu tunniunneqartunit soraarnerussutisiaqarnissamut akiliinissamik piumasaqarnissaq naleq-quttuusorineqanngilaq.

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanik siunner-suut, soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfinnut il.il. nunani allaniittunut akiliutit ilan-ngaaticineqarsinnaanerisa aamma sulisitsisut aaqqissuussinernernut akileeqataassutaasa ilanngunne-qartussaannginnerisa 1. januar 2017 aallarnerfigalugu atorunnaarsinneqarnissaannik imaqartoq Inat-sisartut UPA 2016-imi (UPA2016/21) akuersissutigaa. Soraarnerussutisiaqarnissamullu aningaasaateqarfinnut il.il. Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartunut akiliutit ilanngaaticineqarsinnaanerit aamma sulisitsisut aaqqissuussinernernut akileeqataassutaasa ilanngunneqartussaannginnerat atuuti-tiinnarneqassapput. Inuit soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut nunani allaniittunut aki-

liisartut inuit soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut nunatsinniittunut akiliisartut pineqarnerattuulli pineqarnissaat qulakkeerniarlugu siunnersuutaavoq, soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut nunani allaaniittunut akiliutit akileraarutit ilanngaatigineqartinnagit aningaasartaat ileqqaagassanut tunngavissanik naatsorsuinermit naatsorsoqqinneqassasut.

Inatsisip malinneqarnera nakkutigisinnaajumallugu siunnersuutigineqarpoq, innuttaasut sulisitsisugiunnakkamik akiliutaasa saniatigut nammineerlutik akiliutigisimasaminnik nalunaarutiginnittasasut. Sulisitsisut nalunaaruteqartussaataitanerat akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsimmi maleruagassaniippoq. Innuttaasup ukiumi aningaasarsiorfiusumi akiliutigisimasai tamarmiusut innuttaasup aningaasarsiaanut tamarmiusunut sanilliullugit ikippallaarnerat akileraaruseriffiup paasippagu, innuttaasoq qinnuigineqassaaq nikingassutaasoq pineqartup soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussineranut akilerneqassasoq. Innuttaasup qinnuigineqarnini malinngippagu, akileraaruseriffik skattekortimik nutaamik skattebilletsinilluunniit nutaanik procenti akileraarusiissut qaffallugu sanasinnaavoq. Aningaasat akileraaruseriffiup tassuunakkut tigusai innuttaasup soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussineranut akilerneqassapput. Innuttaasoq soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik atuuttumik peqarnerasoq akileraaruseriffimmit ilisimaneqanngippat, akileraaruseriffik soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik pineqartup aqqani pilersitsisinnaavoq. Taamaattoqartarnissaa siunertaralugu siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut, soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinerit akileraaruseriffimmit pilersinneqartut isumagineqarsinnaaqqullugit soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfimmut isumaqatigiissusiornissamut piginnaatinneqarnissaat.

UKA 16-imi aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisip allanngortinneqarnera pillugu siunnersuummik saqqummiussisoqarpoq, siunnersuutigineqarpoq, aningaaserivinni, Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartuni imaluunniit aalajangersimasumik ingerlatsiveqartuni, nunamilu maani aningaaserivimmik ingerlatsisinnaanissamut Finanstilsyn-imit akuersissuteqartuni inatsisissatullu siunnersuutip piumasqaataanik allanik naammassinnittuni soraarnerussutisiaqarnissaq siunertaralugu pinngitsoorani aaqqiissummik pilersitsisoqarsinnaalissasoq.

3. Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu sunniutissai

Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkanut 400 mio. kr.-it missingi 2013-imi akilerneqarput. Isertitat ilanngaatinik ilanngarneqartinnatik tamarmiusut 5 %-iat ataappaat. Ileqqaarneq ukiuni kingulerni 15-20-ni annertusiartorluarsimagaluartoq amerlavallaat soraarnerussutisiaqarnissamut suli ileqqaagakillutilluunniit ileqqaagaqanngillat.

Ileqqaarnerup minnerpaaffissaa inatsisissatut siunnersuummi 10 pct.-inik angissusilerneqarpoq. Angissusissaa makku aallaavigalugit naatsorsugaavoq:

- Matussutissat 75 pct.-iunissaannik anguniagaq, tassa imaappoq soraarninngornermi aningaasarsiat pisortanit pensionisiat ilanngullugit minnerpaamik amerlassuserissavaat suliunnaar-nissaq sioqqullugu sulinikkut aningaasarsiat 75 pct.-ii
- Sinniinissaq, tassa imaappoq matussutissat 100 pct.-init amerlanerulernissaat pinngitsoortin-niarneqassaaq
- Sulinikkut aningaasarsiaqarlunilu ileqqaarneq ukiuni 25-ni ukioq naallugu suliffeqarnermut naapertuuttut
- Sulinikkut aningaasarsiat ukiumut 250.000 kr.-it
- Soraarninngorluni inuulernermi ukiut suli inuuffissat 15-it
- Ileqqaakkat erniaat aningaasat naleerukkiartornerannik ilanngakkat 2 %-iussapput, iluanaa-rutinillu akileraarut 15,3 %-iussaaq

Innuttaasut sulinerikkut aningaasarsiaqqortunerit 70 %-inik matussutissaqarumallutik 10 procentit sinnerlugit ileqqaarsimasariaqarput. Apeqqut taanna isumaqatigiinniarnit il.il. aqqutigalugit aaq-qinniarneqartariaqarpoq, taamaammallu sulisut sulisisisullu kattuffiinit il.il. suliassaalluni.

Pinngitsoorani ileqqaartussaaneq maannakkorpiaq 10 procentimit qaffasinnerutinneqarsinnaangi-laq, kisitsimmi qaffasinneruppat innuttaasut aningaasarsiakinnerit matussutissaat 100 pct.-imit angi-nerulissaaq, tamannalu soraarninngujaar-nissap sulinermillu qimatsinissap aningaasatigut pilerinar-nerulerneranik kinguneqassaaq.

Aningaasarsianik A-nik pissarsisartunut tungatillugu minnerpaaffissap 2018-imi 4 pct.-iniit 2024-mi 10 pct.-imut qaffakkiartuaarnissaa, aningaasarsianillu B-nik pissarsisartunut tunngatillugu 2018-imi 2 pct.-imiit 2022-mi 6 pct.-imut qaffakkiartuaarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Akileraarutitigut isertitassat piffissami qaninnerusumi ikileriaateqassapput

2013-imi akileraarutit aningaasarsiallu pillugit paasissutissat tunngavigalugit naatsorsuinerup taku-tippaa, soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsoorani ileqqaarnissaq 2023-mi tamakkiisumik angis-suseqalerpat soraarnerussutisiaqarnissamut akiliutit 500 mio. kr.-it sinnerlugit amerlissasut.

Naatsorsuutini amerlassutsit nikisinneqannginnissaat naatsorsuutigineqarpoq, tassa imaappoq, aningaasarsiat qaffanneri, ikiliartornerit amerliartornerillu ilanngunneqanngillat, soorlu akileraarutit procentiat allanngortinneqanngitsoq.

Ukioq	Ileqqaarnerusat	Akileraarut (50 %)	Akiliutit katillugit	Akileraarut (43 %)
		--- mio. kr. ---		
2017	186,97	80,40	586,97	252,40

2018	236,18	101,56	636,18	273,56
2019	289,17	124,34	689,17	296,34
2020	345,31	148,48	745,31	320,48
2021	416,33	179,02	816,33	351,02
2022	480,62	206,67	880,62	378,67
2023	543,20	233,57	943,20	405,57

Tabel 1, inatsisissatut siunnersuutip kingunerisaanik ileqqaarnerusassat. Najoqqutaq, 2013-imi akileraarutit aningaasarsiallu pillugit paasissutissat

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmik UPA 2016-imi (UPA2016/21) allannguinerup ilaatigut kingunerissavaa, soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfinnut nunani allaniittunut akiliutit akileraaruserneqartalernissaat.

Soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut akiliutit amerliartornerisa kingunerisaanik akileraarutitigut isertitassat tamarmiusut ikileriaataat 225 mio. kr.-it missaanniissangatinneqarput, tassa aaqqissuusineq tamakkiisumik atuutsinneqalerpat. Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkanut akiliutit amerleriaataasa 50 procentii soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut Kalaallit Nunaata avataaniittunut akilerneqassasut naatsorsuutigigaanni, taava aningaasalersuinissami pisariartinneqassapput 112,5 mio. kr.-it, amerleriaatimmi sinneri akileraarutitigut isertinneqartussat ikileriarneqassanngimmata.

Akileraarutitigut isertitassat ikileriaatissaasa 112,5 mio. kr.-it taaneqartut amerlanersaat soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut nunani allaniittunut akiliutinik akileraarusiinikkut akileraarutitigut isertinneqarnerusussanik matussuserneqartussaapput. Tassuunakkut isertinneqarnerusussat katillutik 105 mio. kr.-iunissaat eqqoriarneqarpoq.

Aningaasat sinnerisa 7 mio. kr.-it pisortat aningaasarsuutaasa sipaaruteqarfigineqarnerisigut aningaasalersorneqarnissaat naatsorsuutaavoq.

Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaarnerulerneq pisortanit ikiorsiissutinut aningaasartuutit amerliarnerannik kinguneqarsinnaavoq. Tamanna inuit pisortanit ikiorsiissutinik piffissat ilaanni pissarsisartut piffissanilu allani suliffeqartartut ilaasa, aningaasanik imminut pilersornissaminnut atugas-sanik ikinnerusunik ataasiakkaatigut pissaqartarnissaannik pissuteqarpoq. Tamannali inunnut sulinnikkut soraarnerussutisiaqarfioersumi, inatsisip minnerpaaffissatut piumasaqaataanik eqquutsitsisumi sulisuusunut atuutinngilaq. Aningaasat qanoq amerlatiginissaat erseqqissumik eqqoriarneqarsinnaanngilaq.

Atuinnermut sunniutissaa

Soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsoorani aaqqissuussaqaarnissap kingunerissavaa innuttaasut ataasiakkaat ileqqaarnerulerneqat, taamaalillutillu aningaasanik ikinnerusunik atugassaqaqalerneqat.

Tamanna aamma nioqqutissanik akitsuusigassanik atuinnermut sunniuteqassangatinneqarpoq. Atuinnerup ilaata taassuma qanoq appariartiginissaa maannakkut paasissutissaatigineqartut tunngavigalugit erseqqissumik eqqoriarneqarsinnaanngilaq.

Siunissami ungasinnerusumi sunniutissaa

Ileqqaagaqarnerulerneq siunissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu soraarninngortarumaartussat atuinnissamut periarfissaannut pingaaruteqartorujussuussaaq. Naatsorsuinerit takutippaat innuttaasooq sulinini tamaat ileqqaagaqarpat, tamanna koruunimik ataatsimik akiliuteqarnerup koruunit sisamat missaannik tunineqarnermik naleqassasooq. Soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsoorani aaqqissuusaqartussaaneq tamakkiisumik atuutilerpat soraarnerussutisiaqarnissamut akiliutit ukiumut 520 mio. kr.-it missinginik amerlissapput. Taakkunannga 112 mio. kr.-it missingisa, soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut nunani allaniittunut akiliutit akileraarutaannik akiliisitsinikkut piisuunissaat missiliunneqarpoq. Sinneri, ukiumut 408 mio. kr.-it missaanniittut ukiuni 30-40-ni ernialersorneqareerlutik ukiumut 1,6 mia. kr.-it missaannik amerlassuseqarlutik tunniunneqartassapput. Tunniunneqartartussat ilaat innuttaasunut Kalaallit Nunaanni najugaqangitsunut tunniunneqartussaassapput. Tunniunneqartartussalli inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut tamarmiusumut pinngitsooratik pingaarutilerujussuussapput. Tunniunneqartartussat ilaatigut pisortanit pensionisiatut tunniunneqartartut ikilinerannik kinguneqassapput, tunniunneqartartussallu ilaatigut kingunerissallugu atuneq aningaasaqarnermut iluaqutaasooq, kiisalu ilaat soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernit nunatsinneersunit tunniunneqartut akileraaruserneqartussaassallutik.

Allaffissornikkut

IT-mik atortunik maanna pigineqartunik, inatsisissatut siunnersuutip uuma kingunerisaanik naleqqussaannissat allanngortiterinissallu annikitsuinnaanissaat Akileraaruseriffiup nalilerpaa.

Inatsisissatut siunnersuutip annertuumik suliassaqarnerulersitsinissaa sulisullu amerlisariaqarnissaannik kinguneqarnissaa akileraaruseriffiup naatsorsuutigaa. Piffissap ingerlanerani, soraarnerussutisianut akiliutit soraarnerussutisiassallu tunniunneqartartut amerlinerat ilutigalugu sulisut nutaat pingasuniit arfinilinnut amerlassusillit, taakkunannga ilinniagartooq ataaseq marlulluunniit atorfinitsinneqarnissaat akileraaruseriffiup mianersortumik eqqoriarpaa. Akissarsianut atortussanullu ukiumut katillugit 2,5 aamma 3,5 mio. kr.-it akornannik aningaasartuuteqarnerulernissaaq kiisalu ukiumi siullermi suliffinnik nutaanik taakkuninga pilersitsinermi ataasiartumik aningaasartuutit 1,5 mio. kr.-it missaanniinnissaat eqqoriarneqarpoq. Aningaasartuutaanerusussat aningaasanut inatsisissap isumaqatigiinniutigineqarnerani ilanngunneqassapput.

Pisortanit utoqqalinersiutinut aningaasartuutinut naleqqiullugu soraarnerussutissiaqarnissamut ileqqaarnerulernerunerup siunissami sunniutissaa

Utoqqalinersiutitigut iluarsaaqqinnermut atatillugu innuttaasuni agguaqatigiissillugu ileqqaarnerup annertusiartuaartinneqatigut ileqqaarnerulernerup sunniutaa naatsorsorneqarpoq. Ilaatigut

ilinniagaqassutsip qaffasissusiata qaffasinnerulernera eqqarsaatiginagu naatsorsuisoqarpoq taamaalillunilu akissarsiat ilimagisat qaffakkiartorneri, akit ineriartornerini aamma nunasisut allamullu nuuttut il.il.

Naatsorsuinerit takutippaat taamatut pisariunngitsumik naatsorsuutigisani ileqqaarnerulerneq utoqqalinersianut pisortat aningaasartuutaat 25 %-it missaannik apparnerinik kinguneqarumaartoq. Sunniutaasoq napatitsinermut ilusiliami, ”akornutitut pisornerup” naatsorsornerani atorneqartumi ilanngunneqarnissaa siunertarlugu naatsorsuineq taanna pitsanngorsarlugu Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik suliaqarsimavoq. Tassanili pineqarput naatsorsuinerit pisariusut, siuliani taaneqartunik uuttuutunik toqqaaneq inernermut annertuumik sunniuteqarlutik. Inernerup nalorninartoqarnera ima annertutigisutut nalilerneqarpoq naatsorsuinerup suliareqqinneqarnissaa qinerneqarnani.

Erseqqissarneqassaaq pinngitsoorani soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaarnissami siunertaq pingaarneq tassaannngimmat pisortaniit utoqqalinersianut aningaasartuutit killilerneqarnissaat, kisiannili ataasiakkaat atuinissamut periarfissaat aamma akileraartarnikkut akiliutaat inuunerup ingerlaneranut sapinngisamik naligiissarneqarnissaat. Soraarnerussutisianut ileqqaarnerniit ukiumoortumik akiliutit 2-3 mia. kr.-it nunami aningaasaqarnikkut ingerlatsinermut annertuumik sunniuteqassapput taamaalillunilu aamma siunissami akileraarutitigut isertitanut aamma.

4. Inuussutissarsiutinik ingerlataqartunut aningaasatigut allaffissornikkullu sunniutissai

Inuit 18-it 65-illu akornannik ukiullit 9.000-it missingisa soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuus-sinermut maanna akiliisannginnerat eqqoriarneqarpoq, taakkununga ilanngunnagit siusinaartumik pensionisiallit, ilinniagaqartut inuillu sulinerikkut soraarnerussutisiallit imaluunniit pisortanit iki-orserneqartut.

Suliffeqartut inuussutissarsiutinilluunniit ingerlataqartut, aammalu ileqqaarnissamut tunngavissanik sinneqartoorutinilluunniit 100.000 kr.-inik amerlanerusunilluunniit peqartut tamarmik soraarnerus-sutisiaqarnissamut aaqqissuus-sinermut akiliisarnissaat inatsisissatut siunnersuutip imaraa.

Suliffillit inuussutissarsiutinilluunniit ingerlataqartut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuus-sinermik peqanngitsut aningaasarsiaasa agguataarneri, inuit soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqis-suus-sinermik peqartuulli ippata, taava soraarnerussutisiaqarnissamut akiliutitut aningaasartuutit tamarmiusut procentpointimut ataatsimut 10-15 mio. kr.-it missinginik amerleriartarnissaat eqqori-arneqarpoq.

Naatsorsuutigineqarpoq aningaasartuutit amerlanerpaartaat inuussutissarsiutinik ingerlataqartunit akilerneqartarumaartut, tassa sulinikkut soraarnerussutisiaqarnissamik isumaqatigiissutit kinguneri-

saannik imaluunniit inuussutissarsiutinik ingerlataqartut imminnerminnut tunngatillugu soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinernik isumaqatigiissuteqarnerisigut.

Soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsoorani aqqissuussaqaarnissaq innuttaasut ataasiakkaat ileqqaarnerulernerannik, taamaalillutillu aningaasanik atugassakinnerulernerannik kinguneqassaaq. Tamanna aamma inuussutissarsiutinik ingerlataqartut kaaviiartitaannut sunniuteqassangatinneqarpoq. Atuinerup ilaata taassuma qanoq appariartiginissaa paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit erseqqissumik eqqoriarneqarsinnaangilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusiannut sunniutissai

Siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut inuilluunniit peqqissusiannut sunniuteqassangatinneqanngilaq.

6. Innuttaasunut sunniutissai

Naatsorsuutigineqarpoq aningaasartuutit amerlanerpaartaat inuussutissarsiutinik ingerlataqartunit akilerneqartarumaartut.

Aningaasartuutit sinnerisa innuttaasunit namminernit akilerneqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaavoq, tassa soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinernut pioreersunut akiliuteqartarnikkut imaluunniit nutaanik pilersitsinikkut.

Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaarnerulernerq pisortanit ikiorsiissutinut aningaasartuutit amerliarnerannik kinguneqarsinnaavoq. Tamanna inuit pisortanit ikiorsiissutinik piffissat ilaanni pissarsisartut piffissanilu allani suliffeqartartut ilaasa aningaasanik imminnerminnut pilersornissaminnut atugassanik ikinnerulaartunik pissaqartarnissaannik pissuteqarpoq. Tamannali inunnut sulinikkut soraarnerussutisiaqarfioreersumi, inatsisip minnerpaaffissatut piumasaqaataanik eqquutsitsisumi sulisuusunut atuutinngilaq

7. Sunniutissai pingaarutillit allat

Siunnersuut allanik taasarialinnik sunniuteqassangatinneqanngilaq.

8. Oqartussaasunik kattuffinnillu il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 4. december 2015-imiit 13. januar 2016-imut ukununnga tusarniaassutigineqarpoq:

SIK, Sulisitsisut (GE), NUSUKA, KNAPK, KANUKOKA, IMAK, ASG, PPK, AK, NPK, PFA Soraarneq, SISA, Grønlandsbanken, Bank Nordik, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik aamma Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik, Forsikring og Pension (danskitt kattuffiat), Moderniseringsstyrelsi.

Tusarniarneqartut oqaaseqaataasa pingaarnersaat ataani nalinginnaasumik allallugit issuarneqarput, Naalakkersuisut akissutaat *uingasumik* allanneqartut.

Tusarniaanermi akissutigineqartut imaattunik akissuteqarfiupput:

IMAK

Kikkut tamarmik soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaagaqarnissaat IMAK-ip pingaartilluinnarpaa. IMAK-ili isumaqarluinnarpoq atorfinitsitaanermut atasumik soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaarnissamut tunngassutillit sulisut suliffeqarfiillu kisimik susassarigaat, akissarsiallu pillugit isumaqatigiinniarnerni isumaqatigiissutigineqartassasut.

Akissarsiortut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik sapinngisamik pitsaanerpaanik qulakkeerunneqarnissaasa sulisunit sulisitsisunillu sapinngisamik annerpaamik isumagineqarnissaa inatsisissatut siunnersuummi aallaaviuvoq. Taamatutaaq inuttaasut atorfinitsitaanertik aqquigalugu soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik peqanngitsut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik pilersitsisariaqarput tassungalu akiliisariaqarlutik. Tassa imaappoq inatsisip atuuffissaa pingaarneq tassaavoq sulisut sulisitsisullu aammalu innuttaasut ataasiakkaat suliassaq naammattumik isumagisimannikkaangassut.

IMAK-ip oqaatigaa ileqqaakkat minnerpaaffissaannik angissusiliinerup kingunerissagaa akissarsiat pillugit isumaqatigiinniarnerni aggersuni inunnut ataasiakkaanut tunngatillugu taarsiiffigineqarnissaq piunasaqaataassasoq, tassa ileqqaartussaanerup inatsisikkut aalajangerneqartup kingunerisaa-nik. Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut nunani allaniittunut akiliutit akileraarusiiffigineqarnissaannik suartitsinikkut isertinneqartussat kikkut tamarmik soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaagaqarnissaannik qulakkeerinissamut atorneqassasut. Tamatuma assigaa akissarsiortut assigiinngitsut, akissarsiat pillugit ingerlaavartumik isumaqatigiinniartarnermikkut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik naammaginnartunik angusaqarsimasut tamat ingerlaavartumik taamaaliorimanninnerat pillaatissiarissagaat.

Akissarsiat pillugit isumaqatigiinniartarnerni kattuffiit ataasiakkaat sunik piunasaqaateqarumanerlutik namminneerlutik susassaraat. Sulisitsisut akissarsiat pillugit isumaqatigiinniartarnerni piunasaqaataannik aalajangersaanissaq Naalakkersuisut arlalitsigut akisussaaffigaat. Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkat maanna atuuttut ajorseriaateqarnissaat Naalakkersuisut siunerta-

rinnigilaat. Naamerluinnaq, soraarnerussutisiaqarnissamummi nunami maani ileqqaarnerup anner-tusarneqarnissaa Naalakkersuisut kissaatigigaat inatsisissatut siunnersuummi matumani allassima-voq. Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanik Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummi oqaatigineqarpoq siunnersuut innuttaasunut ataasiak-kaanut pingaarnertigut sunniuteqarnavianngitsoq. Allatut oqaatigalugu, nammineq soraarninngor-nissamut pinngitsoorani ileqqaagaqarnissaq arlaannaannulluunniit pillaataanaviannigilaq.

Ileqqaakkat minnerpaaffissaannik inatsisikkut angissusiliisoqarpat akissarsiat pillugit isumaqatigiin-niarnissani aggersuni piumasarineqarsinnaavoq minnerpaaffissaq inatsisikkut angissusiliussaq kisiat akilerneqassasoq, aningaasallu sinnerit tunngaviusumik akissarsianut ilanngunneqarlutik. Tamatu-ma kingunerissavaa soraarninngorumaartussat amerlasuut soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaaga-kinnerunissaat, tamannalu inuiaqatigiit aningaasartuuteqarnerunerannik kinguneqassalluni.

Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkat maanna atuuttut ajorseriaateqarnissaat Naalakkersui-sut sulisitsisutut siunertarinngilaat. Taamaattumik ileqqaakkat ajorseriaateqarnissaannik, akissar-siat pillugit isumaqatigiinniarnerni piumasaqaataajunnartut Naalakkersuisunit akuersarneqarnis-saat ilimagineqassanngilaq.

Inatsisinut allanut ataqatigiissaarisooqannginnera IMAK-ip uparuarppaa, inatsisissatummi siunner-suummi § 1-imi allassimavoq kikkut tamarmik soraarninngornissartik tikillugu soraarnerussutisia-qarnissamut akiliisassasut. Tjenstemandit, tjenstemandit pillugit inatsit naapertorlugu 65-inik ukio-qaleraangamik soraarsinneqartaramik, ukiut soraarninngorfissat 66-inut qaffanneqarpata, kingornalu 67-inut qaffanneqarpata saniatigut akissarsiariunnakkaminnit soraarnerussutisiaqarnissamut aqqis-suussinermik nutaamik pilersitsisariaqalissapput. Ileqqaakkat taakkua ilarujussui tassaassapput al-laffissornermut aningaasartuutit il.il. Tamanna tjenstemandit soraarninngortut soraarnerussutisia-mik saniatigut sulerusussusiannik millisitsissaaq.

Tjenstemandit soraarninngornissaminnut ukiui atuuttut qaffassallugit pissutissaqarsinnaasoq Naalakkersuisut isumaqatigaat, taamaalillugit soraarninngornissamut ukiumut nalinginnaasumik atuuttunut naleqqatigiilersillugit.

Aammattaaq ilinniartitsisut isumaqatigiissutit malillugit atorfeqartitaasut 60-it ukiullu soraarnin-ngorfissat akornannik ukioqarlutik soraarninngortut soraarnerussutisiaminnut ilapittuutit sulilaar-tarumagunik soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinermik nutaamik pilersitsisariaqassapput. Ileqqaakkat taakkua ilarujussui tassaassapput allaffissornermut aningaasartuutit il.il. Tamanna so-raarnerussutisiat saniatigut sulerusussusermik millisitsissaaq.

Inatsisissatut siunnersuutip siunertaraa sulinikkut aningaasarsiallit namminersorlutilluunniit inuussutissarsiummik ingerlataqarnermikkut aningaasarsiallit tamarmik soraarninngornissaminnut

ileqqaagaqarnissaat, 24-nik 64-inilluunniit ukioqarnertik apeqqutaatinnagu. Innuttaasut aningaa-sarsiaqanngitsut imaluunniit innuttaasut ileqqaakkat minnerpaaffissaannaannik akiliuteqartartut, aaqqissuussinermik peqariinngikkunik imaluunniit soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik peqareerfiat aaqqissuussinermut nammineerluni akiliinerunissamik akuersaanngippat soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik nutaamik pilersitsisariaqalersinnaapput. Innuttaasoq soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik peqarfimminut tamanna pillugu saaffiginnittariaqassaaq. Soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik ikittuararsuaannarnik akiliiffiusartussanik pilersitsinissamik ajornartorsiut inatsisissatut siunnersuummi § 6-imi aaqqinniarneqarpoq, tassa akiliutigineqarsimasut akiliutigineqarsimasussaagaluillu nikingassutaat 2.500 kr.-it (siunnersuutip iluarsineqarnerata kingorna 1.000 kr.-inut appartinneqartoq) sinnerlugit angissuseqaraangat aatsaat akileraaruseriffiup akileeqqeqqusilluni qinnuiginninnissaata ilanngunneratigut.

Aamma tjenestemandit isumaqatigiissutillu malillugit atorfinitsitaasut, assersuutigalugu aningaasatiminnit erniatigut isertitatik pissutigalugit soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik pilersitseqquneqarsinnaapput, aningaasarsiammi B-t ileqqaagassat tunngaviisa naatsorsorneqarnissaanni ilanngunneqartussaanerat siunnersuummi allassimammat. Tamanna soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaarnerulersitseqataanaviannngilaq, aningaasaatinillu ileqqaarsimasanik soraarninngornerup kingorna atuipallakkumanissamik nassataqassalluni.

Soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik ikittuararsuaannarnik akiliiffiusartussanik pilersitsinissamik ajornartorsiut inatsisissatut siunnersuummi § 6-imi aaqqinniarneqarpoq, tassa akiliutigineqarsimasut akiliutigineqarsimasussaagaluillu nikingassutaat 2.500 kr.-it sinnerlugit angissuseqaraangat aatsaat akileraaruseriffiup akileeqqeqqusilluni qinnuiginninnissaata ilanngunneratigut.

Sulisitsisut (GE)

Akissarsiortut tamarmik soraarnerussutissiaqarnissamut aaqqissuussinermik peqarnissaannik siunnersuut Sulisitsisut tapersorsorpaat. Siunnersuummili eqqarsaatigineqanngilaq namminersortut amerlasuut selskabitut ingerlanngitsut sinneqartoorutitik nammineq suliffeqarfiutiminnik aningaasaliiffiginninnermut atortarmatigik. Taamaalorsinnaanerit pinngitsoorani ileqqaartussaanerup periarfissakinnerulersissavaa. Ilutigisaanillu suliffeqarfiutillit suliffeqarfiutiminnut aningaasaliissutigeriikkamik saniatigut ileqqaarnerusussanngussapput. Pineqartut taakku ileqqaarneroqqullugit piumasaqarfineqarnissaat Sulisitsisut naleqqutinngilluinnartutut isigaat.

Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinissap sapinngisamik periarfissagissaarnissaa Naalackersuisut aqutissiuukkusuppaat, ilutigitilluguli Naalackersuisut kissaatigaat siunissami soraarninngortarumaartussat sapinngisamik imminnut pilersortuunissaat. Tassa akissarsiortuusimanerat namminersortuusimaneralluunniit apeqqutaatinnagu. Akileraartarnermi paasissutissaatigineqartunik misis-

suinerup takutippaa namminersorlutik inuussutissarsiutinik ingerlataqartut amerlasuut soraarnerussutisiaqarnissamut nammineerlutik aaqqissuussinermik pilersitsisimanngitsut. Inuit ataasiakkaat sulinerminnik unitsitsinerminni aningaasarsiaasa appariapiloornissaat pinngitsoorumallugu qulakkeerinissaq namminersorlutik inuussutissarsiutinik ingerlataqartunut taamatullu aamma innuttaasunut akissarsiortuinnartut aningaasarsisartunut atuuppoq.

Akissarsiortut suliffeqarfiutillillu soraarnerussutisiassaat aningaasarsianit A-nit B-nillu naatsorsor-neqartussaammata ”ileqqaarpallaartoqaratarsinnaavoq”, aningaasarsiammi B-t ilarujussui tassaagajuttarput aningaasaatinit iluanaarutit, imminerminni tassaasut soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkat. Soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsoorani ileqqaartussaaneq iluarsiiiffigineqarsinnaasusariaqarpoq, inuit ataasiakkaat soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaagaat tamarmiusut naleqqutuunissaat qulakkeerumallugu.

Aningaasaatinit iluanaarutit, soorlu erniat iluanaarutisiallu innuttaasunut ataasiakkaanut tassaapput akissarsiat aningaasarsiallu allat assigalugit aningaasarsiat. Inuit ataasiakkaat sulinerminnik unitsitsinerminni aningaasarsiaasa appariapiluunnginnissaat inatsisissatut siunnersuutip siunertaasa ilagaat. Taassuma kingunerisaanik pissusissamisoorpoq aningaasaatinit iluanaarutit aningaasarsiatut, soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaagassat tunngaviinik naatsorsuinermit ilanngunneqartussatut isigineqarnissaat. Ileqqaagassat minnerpaaffissaattut siunnersuutigineqartut aningaasarsiaqqortuunut naammannaviannngillat. Taamaammat aningaasarsiaqqortuut soraarninngorunik aningaasarsiatik appariapiluussanngippata soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkamik saniatigut nammineq ileqqaagaqartariaqarput imaluunniit ileqqaagassat minnerpaaffissaat sinnerlugit soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkaminnut akiliisariaqarlutik. Taamaammat inatsisissatut siunnersuut” ileqqaarpallaartoqarnissaanik” siunertaqarnerassallugu tunngavissaqarso- rinannngilaq.

Kiisalu innuttaasut ukiut nalinginnaasumik soraarninngorfissat suli nallernagit nammineq piumasutsiminnik piumassuserinngisaminnilluunniit soraarninngortut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermut pinngitsooratik akiliiuartannginnissaat qulakkeerneqassaaq.

Ajornartorsiut uparuarneqartoq inatsisissatut siunnersuummi § 3, imm. 2-mi aaqqinneqarsorinarpoq.

Kalaallit Nunaanni Akademikerit Kattuffiat (ASG)

Naalakkersuisut innuttaasut soraarninngornissaminnut ileqqaarnissaannut suleqataajumallutillu kajumissaarinerat ASG-p tunngaviatigut akuersaarpa. Oqaatigaali inuit inuussutissarsiorsinnaassuseqartut 18-ileereersut tamarmik soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsooratik ileqqaartussaanerit innuttaasut ataasiakkaat inuttut kiffaangissuseqarnerannik innarliinerujussuussasoq. Innuttaasut ani-

ngaasarsiaminnik kiffaanngissuseqarlutik nammineq sumulluunniit atuisinnaanerannik killiliinerusaaq. Imaassinnaavoq ASG-mut ilaasortat namminersortuni atorfeqartut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermut maanna akiliineq ajortut. Innuttaasup soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermut akiliisanginnera amerlasuunik pissuteqarsinnaavoq. Imaassinnaavoq inuusuttup biilnik illumilluunniit pisinissaq orniginerugaa. Namminersortoq aallartisarnermi aningaasartuuterpassuaqarsinnaavoq.

Kikkut tamarmik soraarninngornermi naammaginartumik atugaqarnissaq siunertarlugu ileqqaarnissaannik qulakkeerinissaq inuiaqatigiit atugarissaarfiusut tunngaviatigut pingaartikkaat immikkoortoq 1-imi oqaatigineqarpoq. Piffissamissaaq ungasinnerusumi pisortat aningaasaqarnerannik attanneqarsinnaasumik tunngavissinissaq ilutigitillugulu soraarninngortarumaartussat inuuniarnerminni atugarisaannik pitsanngorsaanissaq inatsisissatut siunnersuutip siunertarai.

Inatsisissatut siunnersuutikkut anguniagaavoq innuttaasooq aaqqissuussinermut nammineq piumasut-siminik akiliisangippat akileraaruseriffik, soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik innuttaasooq sinnerlugu pilersitsisinnaassasoq. Inatsisissatut siunnersuut akuersissutigineqassappat innuttaasup soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfimmut Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartumut akiliisarumalluni kissaateqartup toqqagassai killilerujussuussapput. Innuttaasut soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfimmut Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartumut qanoq iliorlutik isumaqatigiissusiortarnissaat ASG-ip erseqqissumik paaserusuppa.

Sulisut sulisitsisullu imaluunniit innuttaasut ataasiakkaat soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik neqeroorutilinnut ajornangippat isumaqatigiissusiortariaqarnissaat inatsisissatut siunnersuummi anguniagaavoq. Akiliutit soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfimmut Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartumut akilerneqartarnissaat siunnersuutikkut piumasarineqanngilaq, soorluttaaq soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfiit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartut, innuttaasut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik kissaateqartut taamaasa taamaattumik pilersitsissutissallugit peqquneqanngitsut. Innuttaasup sulinikkut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik peqanngitsup, soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik Kalaallit Nunaanni avataaniluunniit neqerooruteqartoq naleqqussorisani ujartugassaraa.

Sulinikkut soraarnerussutisiassat il.il., ataatsimoorluni isumaqatigiissuteqarnikkut akilerneqartartut pinngitsoorani ileqqaartussaaneq pillugu inatsisip piunasaqaataanik naammassinnittuunerat inatsisip oqaasertaani erseqqissallaqunarpoq.

Tamanna inatsisip maanna oqaasertaaneereersorinarpoq.

Tjenestemandit saniatigut suliffigiunnakkaminnit aningaasarsiaat ilanngunneqartariaqanngillat. Tjenestemandit saniatigut suliffigiunnakkaminnit aningaasarsiaannit soraarnerussutisiaqarnissamut

ileqqaqqusisoqartariaqanngilaq. Tjenstemanditut soraarnerussutisia utoqqalinermi pensionisianik taperlugit soraarnertut naammagintartumik inuussutigineqarsinnaalluurtut isigineqarsinnaapput.

Inuit ataasiakkaat suliunnaarnerminni aningaasarsiaasa appariapiluunnginnissaat inatsisissatut siunnersuutikkut anguniagaasut ilagaat. Tamanna pissutigalugu saniatigut suliffeqarnikkut aningaasarsiat aningaasarsiatut, soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaagassat tunngaviisa naatsorsorneqarnissaanni ilanngunneqartussatut isigissallugit pissusissamisoorpoq. Soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik immaararsuaannaq akiliuteqarfiusartussanik pilersitsinissamik ajornartorsiut inatsisissatut siunnersuutip § 6-iatigut aaqqeriarneqarpoq, tassa akiliutigineqarsimasut akiliutigineqarsimasussaagalullu nikingassutaat 2.500 kr.-init (siunnersuutip iluarsineqarnerata kingorna 1.000 kr.-inut appartinneqartoq) anginerugaangat aatsaat akileraaruseriffik akileeqqeqqusissalluni.

Sulinikkut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermut Danmarkimiittumut akilerneqartartut pinngitsoorani ileqqaartussaaneq pillugu inatsisip piumasaqaataanik naammassinnittuunerat inatsisip oqaasertaani erseqqissarneqartariaqarpoq.

Tamanna inatsisip maanna oqaasertaaneereersorinarpoq.

Namminersorlutik inuussutissarsiummik ingerlataqartut namminersorlutik inuussutissarsiummik inerlataminnit sinneqartoortumik 2-6 procentiannik ileqqaarnissaat inatsisissatut siunnersuummi § 2, imm. 3-mi 4-milu aalajangersarneqarpoq. Tamanna namminersorlutik inuussutissarsiummik ingerlataqartut ilaannut angisoorujussuorinarpoq. Aningaasat minnerpaaffeqarnissaat taarsiullugu siunnersuutaavoq, assersuutigalugu akissarsiortup akiliutaasa agguaqatigiissillugit amerlaqataannik.

Inuit ataasiakkaat suliunnaarnerminni aningaasarsiaasa appariapiluunnginnissaat inatsisissatut siunnersuutikkut anguniagaasut ilagigaat oqaatigineqareerpoq. Suliunnaarluni soraarninngornermi aningaasarsiat appariapiluunnginnissaasa qulakkeerneqarnissaat eqqarsaatigalugu, soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermut akiliutit minnerpaaffissaattut piumasaqaat namminersorlutik inuussutissarsiummik ingerlataqartunut aningaasarsiaqqortuunut appasissorujussuussaaq. Tassa imaappoq namminersorlutik inuussutissarsiummik ingerlataqartut aningaasarsiaqqortuut soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkatik tapertariaqartussaassavaat, soorlu soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkanut aningaasat minnerpaaffissaannit anginerusumik nammineq piumassutisimik akiliinermikkut imaluunniit allatut ileqqaarnermikkut. Namminersorlutik inuussutissarsiummik ingerlataqartut ilaat aningaasarsiakitsuupput. Aningaasat minnerpaaffissaat akissarsiortup nalinginnaasup akiliutaatut amerlatiginissaat taakku amerlasuutigut aningaasassaqqartissallugu angujuminaatsissavaat.

Grønlandsbanken

UKA 2016/19

AN suliassani nr. 2014-097025 / 2015-6939

Soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsoorani ileqqaartussaaneermik atuutilersitsinissamik siunnersuut Grønlandsbankenip tamakkiisutip tapersorsorpa. Inuit nammineerlutik soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaarnerannik annertusaaniarneq paasinarluinnarpoq. Inatsisissatut siunnersuut, soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkanut nunani allaniittunut maanna akiliutaasartut siunissamilu akiliutaasartussat kisingajaasa aqutigalugit akileraarutitigut aningaasalersorneqartussatut suliaavoq. Akileraartartut, soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut nunani allaniittunut akiliutit ilanngaatineqarsinnaajunnaarnerisa kingunerisaanik soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik neqerooruteqartunut allanut nuunnissartik qinissappassuk tamanna siunissamik akileraarutitigut isertinneqartussat 10 aamma 230 mio. kr.-it akornannik amerlassuseqartut qularnarsinissaannik kinguneqassaaq. Imaassinnaavoq soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut nunani allaniittunut maanna akiliutaasartut ilaat soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik neqerooruteqartunut Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartunut siunissami akilernerqartalissasut. Tassunga pissutaasut ilagisinnaavaat soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik neqerooruteqartut nunani allaniittut periutsiminnik naleqqussaanaissaq kissaatiginngikkaat.

Akileraartarnermi inatsimmik allannguinnissamik siunnersuutit kingunerisaannik, sulisut sulisitsisullu ilaasa imaluunniit soraarnerussutisiaqarnissamut nammineerlutik ileqqaagaqartut ilaasa soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik neqerooruteqartunut allanut nuussinnaanerat nalorninartogartoq ilu Moorpoq. Kisianni akileraartarnermi inatsimmut allannguutissat ileqqaagaqartunut ataasiakkaanut sapinngisamik sunniuteqartussaannigitsutut suliaapput. Inatsisissatut siunnersuutit taakku marluk aningaasatigut sunniutissaannik eqqoriaalluni naatsorsuinerni naatsorsuutigineqarpoq, soraarnerussutisiaqarnissamut maanna akiliutaasartut 60 %-iisa kiisalu ileqqaarnerup annertusarneqarneratigut akiliutaasartussat 50 %-iisa missingi soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfinnut nunani allaniittunut akilernerqartassasut. Naalakkersuisut naliliipput naatsorsuutigisat taakku qangali pissusioereersut.

Inatsisissatut siunnersuutit taakku marluk piareersarneqarneranni soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik neqerooruteqartut nunatsinneersut Danmarkimeersullu Naalakkersuisut ingerlaavartumik attavigisarpaat. Lærernes Pension (ilinniartitsisut soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfiat) eqqaassanngikkaanni neqerooruteqartut tamarmik oqaatigaat periutsitik pisariaqartut isumannaagaareersut. Lærernes Pension oqarpoq soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfik periutsiminik allannguinnissamut piumassuseqartoq, taamaaliornissamulli piffissaqartinneqarnissaminik pisariaqartitsisoq.

Akileraarutit ilanngaatineqartinnagit ukiumut 543 mio. kr.-inik akileraarutillu ilanngaatigereerlugit 310 mio. kr.-inik ileqqaarnerulernerup inuiaqatigiit kaaviaartitaasa appariartulernerannik nassaqaarsinnaanera siunnersuummi oqaatineqarpoq. Pisortat taamaalillutik isertitassatigut annaasaqarneroratarsinnaapput.

Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaarnerulernerup ileqqaarnerit allat tamaasa assigalugit kingunerissavaa innuttaasut atuinissamut periarfissaminnik piffissamut kingusinnerusumut nuussinisaat. Tamanna aamma taamaappoq soraarnerussutisiaqarnissamut akiliutit amerlinerat sulisut sulisisullu isumaqatigiissuteqarnerisa kingunerisaannik pippat.

Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaarnerulernerup piffissaq qaninnerusoq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanni aningaasarsiornikkut ingerlatanut qanoq annertutigisumik sunniuteqarnissaa naatsorsorneqarsinnaasimannigilaq. Danmarkimi soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaatigineqartut amerlasoorujussuupput. Taamatuttaaq Danmarkimi inuit akiitsoqarnerat aamma qaffasippoq. Aningaasanik taarsigassarsisitsisarfiit taarsigassarsisitsiumassusiisa innuttaasullu soraarneringornissaminnut ileqqaarumassusiisa imminnut ataqatigiissuseqarsinnaanerat danskit Finansministereqarfiata siusinnerusukkut oqaatigaa. Ileqqaarnerulissutaasut piffissami ungasinnerulaartumi ungasinnerusumilu Kalaallit Nunaanni aningaasarsiornikkut ingerlatat amerlanerulernissaannik kinguneqassangatinneqarput.

Innuttaasut soraarnerussutisiaqarnissamut isumaqatigiissusiorsimannigitsut maanna 9.000-it misaanniittut taamaattumik peqalissasut inatsisissatut siunnersuummi allassimavoq. Grønlandsbanken naliliivoq taakkunanga amerlanerpaat tassaassagunartut aningaasarsiakitsut. Soraarnerussutisiaqarnissamut 10 procentinik akiliisarnissamik piomasagaat taakku pisariaqarluinnartunik pisinissamut periarfissaannut kingunerlorujussuuartussaavoq. Kaaviiartitat appariaatissaat taanna suliassaqartitsinnermut niuertarfiillu akileraarutigisagaannut sunniuteqarsinnaavoq aammalu akissarsiat akillu qaffasinnerulersinnaallutik.

Udtræk (2013):											
Alle mellem 18 og 64											
Kun pensionister frasorteret											
Alle uden indbetalinger											
Rækkenr.	<20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-65	Hovedtotal
0-99999	1457	2327	718	409	282	208	339	421	427	388	6976
100000-19	12	450	384	301	193	180	330	434	394	427	3105
200000-299999		68	202	207	180	138	159	174	172	119	1419
300000-399999		15	101	185	182	133	211	225	189	153	1394
400000-500000		10	40	116	122	108	206	233	161	136	1132
>500000		8	48	93	189	247	335	421	324	228	1893
Hovedtotal	1469	2878	1493	1311	1148	1014	1580	1908	1667	1451	15919

Tabelimi takuneqarsinnaavoq 18-iniit 64-inut akiullit soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinnermut 2013-imi akiliuteqarsimannigitsut 15.919-iusut. Taakku aamma aningaasarsiaat naapertorlugit agguataagaapput. Taakku tassaapput inuit akissarsiorlutut sulisuusut imaluunniit namminer-sorlutik inuussutissarsiummik ingerlataqartut aammalu inuit suliffeqartuunngitsut, soorlu tassaasut ilinniagaqartut, angerlarsimaannartut, sulinikkut soraarnerussutisiaqalersimasut, pisortanit ikior-siissutinik pisartut assigisaallu.

Inatsisissatut siunnersuutip kingunerisussaavaa suliffeqartut tamarmik soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermut akiliisarnissaat. Tamanna aamma innuttaasunut aningaasarsiakitsunut atuuppoq. Inatsit sulinikkut soraarnerussutisianut isumaqatigiissutit tunngavigalugit iluarsineqartartunut tassuunakkut assersuunneqarsinnaavoq, tassa sulisuusoq tamakkiisumik piffissalluunniit ilaannaani sulisuunersoq aamma atorfeqartitsinerit piffissami sivikitsuinnarmi sivisunerusumiluunniit pinersut apeqquaatinnagit akiliuteqartoqartarluni. Pingaartumik innuttaasut inuusuttut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermut aningaasanik ikittunnguugalualluunniit akiliisarnertik soraarninngorunik iluaqutigisinnaavaat.

Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaarnerulernerup piffissaq qaninnerusoq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanni aningaasarsiornikkut ingerlatanut qanoq annertutigisumik sunniuteqarnissaa naatsorsorneqarsinnaasimanngitsoq oqaatigineqareerpoq. Ileqqaarnerulissutaasut piffissami ungasinnerulaartumi ungasinnerusumilu Kalaallit Nunaanni aningaasarsiornikkut ingerlatat amerlanerulernissaannik kinguneqassangatinneqarput.

Ukioqqortussutsip qummut killilerneqarnissaa aamma piffissani sivikitsuni atorfeqartitaanerit killilerneqarnissaat isumaliutigineqarsinnaapput.

Ukioqqortussutsip qummut killissaa inatsisissatut siunnersuummi § 1, imm. 1-imiippoq. Piffissani sivikitsuarsuaannarni atorfeqartitaanerit kingunerisinnaasaat § 6-imi aqqinniagaapput, tassa nikingassutit 2.500 kr.-init amerlanerugaangata aatsaat akileraaruseriffik akileeqqusilluni nukingsaarissalluni, pisariaqassappallu aningaasat akiligassiissutigissallugit.

SISA aamma SIK

SISA- soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfittut, aningaasarsiornermik ingerlatsineq pillugu inatsimmi pineqartutut imaluunniit inuunermut soraarnerussutisiaqarnissamulluunniit sillimmasiisarfittut Finanstilsynimit akuersissummik peqarluni sillimmasiisarnermik ingerlatsisutut isigineqarnissamik piumasaqaammik eqquutsitsivoq. Aaqqissuussinernik akileraaruseriffimmit pilersineqartunik isumaginnittuunissaq pillugu Namminersorlutik Oqartussanik oqaloqatiginninnissaq SISAP aallartikkusuppa.

PFA Soraarnerup (PFA)

Akiliutissat minnerpaaffissaata § 2-mi taaneqartup akiliutinit sunit pisuunissaata inatsimmi oqaaseqaatiniluunniit erseqqissarneqarnissaa PFA-p siunnersuutigaa. Soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkanut akiliutit pillugit minnerpaaffissaamik piumasaqaateqarnera § 2-mi allassimavoq, oqaaseqaatinili aalajangersakkamut tunngatillugu oqaatigineqarpoq soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut akiliutit minnerpaaffissaqartut. Akiliutit minnerpaaffissaat soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut tunngasuuppat, akiliutit akiliutinut sillimmaserneqarnernullu, inatsimmit §

39-mi, § 39 a-mi § 40-milu taaneqartunut tamanut tunngasuusinnaanersut, aammalu akiliutit minnerpaaffissaata napparsimarulunnermi sillimmasigaanermuttaaq atorneqarsinnaanerata erseqqissarneqarnissaa pisariaqarpoq.

Siunnersuut inatsisissap suliarineqarnerani siunnersuummi § 2-mut oqaaseqaatinik erseqqissaanikut ilanngunneqarpoq.

KANUKOKA

KANUKOKA-p inatsisissatut siunnersuut tapersorsoraluarpaa, kisianni soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsoorani ileqqaarnissami sulisitsisup sulisumi soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaarnerani akileeqataanissaa ilaasariaqarpoq, soorlu tamanna soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut pinngitsoorani pilersinneqartussanut maanna atuuttunut tamanut atuuttoq, tassa soorlu sulisuusup ilanngaattissat ilanngaatigineqartinnagit akissarsiami 5 %-ii soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkaminut akilerpagit, taava sulisitsisup procentit taakku minnerpaamik amerlaqatai marloriaataaluunniit akilertarlugit. Sulisuusoq soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkaminut kisimi akissusaatinneqarsinnaangilaq.

Inatsisissatut siunnersuummi pineqarput innuttaasut 18-it ukiullu soraarninngorfissat akornannik ukioqartut tamarmik. Tassa imaappoq inatsimmi pineqarput akissarsiortutut sulisut, namminersorlutik inuussutissarsiutinik ingerlataqartut allallu aningaasarsianik pissarsisartut. Aalajangersimasumik suliaqarlutik suliffeqarfimmiluunniit sulillutik akissarsiortut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinikkut qulakkeerneqassanersut, taamaattoqassappallu soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussineq qanoq aningaasalersugaassanersoq sulisut sulisitsisullu aalajangersagassarigaat inatsimmi aallaaviuvoq.

Oqaaseqaat alla tassaavoq inatsisissatut siunnersuut taamaallaat inunnut soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsooratik ileqqaartuunngitsunut atuutissanersoq, soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsooratik ileqqaartinneqareersut ileqqaariikkaminut anginerusumik akiliisariaarullugit.

Suliaqarfinni aalajangersimasuni amerlasuuni aningaasarsiat pillugit ataatsimoorussamik isumaqatigiissutit, akissarsiortutut sulisut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut erseqqinnerusumik isumaqatigiissutaasunut akiliuteqartarnerannik kinguneqartut atuupput. Isumaqatigiissutit taakku inatsit akuersissutigineqarpat atuutiinnartussaapput. Soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut akiliutaasartut inatsisip minnerpaaffissatut piumasaqaataanik eqquutsitsippata akiliutigineqartartut amerlinissaat pisariaqartussaangilaq. Akiliutaasartut minnerpaaffissatut piumasaqaatinit ikinneruppata akissarsiat pillugit isumaqatigiinniarnissani aggersuni oqaluuserineqartariaqassaaq akiliutigineqartartut qaffanneqassanersut, imaluunniit sulisuusut soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinerminnut nammineerlutik akiliisassanersut.

Moderniseringsstyrelsen

Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit Kalaallit Nunaanniittut pillugit Inatsisartut inatsisaat aamma Tjenestemandit Inatsisartut suliffeqarfiini atorfillit pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugit tunniunneqartartut, ileqqaagassat tunngaviinik naatsorsuinermi ilanngunneqartussaanginnerat siunnersuummi § 3, imm. 1-imiippoq. Moderniseringsstyrelsip naatsorsuutigaa Naalagaaffimmi tjenestemandit atorfillit Kalaallit Nunaanniittut pillugit inatsit naapertorlugu tunniunneqartartut taamatulli aamma ilanngunneqartussaassanngitsut, tak. inatsimmut oqaaseqaatini imm. 2-mi tjenestemandit soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinerat pillugu allassimasut, naalagaaffimmi tjenestemandit atorfilinnut taamatulli atuuttut.

Siunnersuut inatsisissap suliarineqarnerani ilanngunneqarpoq.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfik

Soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsoorani ileqqaarnissaq pillugu siunnersuut Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup isumaqatigilluinnarpaa, innuttaasummi inuunermi atugarisaasa soraarnerussutisiaqarnissamut ajorseriarujussuannnginnissaat qulakkeerneqassamat. Tamanna aamma utoqqalinersiutit pillugit inatsimmi akuersissutigineqaaqqammersumi siunertamut, ileqqaarnissap orniginarnerulernissaanik kinguneqartussamut ilaavoq. Siunnersuut siunissami utoqqalinersiuteqalartartussat inuunermi atugarisaannik pitsanngorsaanissamik ilaatigut qulakkeerissaq, aammalu nunatsinni aningaasaqarnermik oqimaaqatigiissaanermik ilaatigut pitsanngorsaassalluni.

Ileqqaarnerulernerup utoqqalinersiutinut aningaasartuutit eqqarsaatigalugit qanoq kinguneqarnissamik naatsorsuinermik ilanngussisoqarnissaa Naalackersuisoqarfiup kajumissaarutigaa.

Oqartoqarsinnaavoq ileqqaarnerulerneq Namminersorlutik Oqartussat utoqqalinersiutinut aningaasartuutaanik millisitsissasoq, soraarnerussutisiaqarnissamummi nammineerluni ileqqaakkat utoqqalinersiutinut ilanngaatigineqartussaapput. Utoqqalinersiutit kisermaanut 56.000-inik aappariinnullu 83.000-inik maannakkorpiaq amerlassuseqartut appartikkiartuaartinneqartussaammata soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkat qanorluunniit ikitsigigaluartut utoqqalinersiutinik appariartitsingaatsiartussaapput. Inatsisissatut siunnersuut tamakkiisumik atuutileripart siunnersuutip Namminersorlutik Oqartussat utoqqalinersiutinut aningaasartuutaannik annertuumik ikilitsinissaa naatsorsuutigineqassaaq.

Utoqqalinersiutit appartikkiartuaartinneqarnissaat qulaani taaneqartoq akit allanngorarnerat malillugu iluarsineqartartussaangilaq, taamaammat nutarterineq tamakkiisumik atuutileripart imaalersusaavoq, utoqqalinersiutinik qaqugukkut appartitsiartuaarnissamut killiliussat appasinnerungaatsiartussaallutik, tassa akit akissarsiallu qaffakkiartornerat pissutigalugu. Siunnersuutip Namminersorlutik Oqartussat utoqqalinersiutinut aningaasartuutaannik siunissami annertuumik ikilitsinissusaanera-

ta sunniutissai tassuunakkut annerulissapput. Sipaarutissap taassuma inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqarsinnaanera Naalakkersuisoqarfiup pitsaasuussangatippaa.

Siunnersuut inatsisissap suliarineqarnerani ilanngunneqarpoq.

8.1 Siunnersuut iluarsisap piffissami 6. juni – 4. juli 2016-imi kingumut ukunani tusarniutigineqarsimavoq:

SIK, Sulisitsisut (GE), NUSUKA, KNAPK, KANUKOKA, IMAK, ASG, PPK, AK, NPK, PFA Soraarneq, SISA, Grønlandsbanken, Bank Nordik, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik aamma Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik, Forsikring og Pension (danskitt kattuffiat), Moderniseringsstyrelsi.

Iluarsisami § 2 aamma § 3-mi ileqqaarnissamut tunngavik imaluunniit namminersorluni ingerlatsinermiit sinneqartoorutit 100.000 kr.-inik ikinneruppata soraarnerussutisiassaminnut akiliisussaataitanermut inuit ilaatinnginnissaat pillugit aalajangersakkat ikkunneqarput, inuillu 100.000 aamma 150.000 kr.-it akornanni ileqqaarnissamut tunngavissaqartut imaluunniit sinneqartooruteqartut soraarnerussutisiassaminnik annertusiartortumik akiliisassallutik. Tamatumalu kingunerisaanik siusinnerusukkut 2.500 kr.-inut killiliusap 1.000 kr.-inut appartinneqarluni.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimit, Sulisitsisuniit, SISA-miit, Moderniseringsstyrelsimiit aamma KANUKOKA-miit (Qeqqata Kommunianiit) tusarniaanermi akissutit tiguneqarsimapput.

Ataaniittumi tusarniaanermi peqataasut oqaaseqaataanni immikkoortut pingaarnerit nalinginnaasumik naqinnilerlugit issuarneqarput, Naalakkersuisullu oqaaseqaataat *uingasumik* allanneqarlutik. Tassani pineqarput tusarniaanermi akissutit, imm. 8 naapertorlug siullermik tusarniaanermi akissuteqarfigneqariinngitsut imaluunniit suliarineqanngitsut.

Sulisitsisut

Inatsimmit erseqqissumik takuneqarsinnaavoq akissarsiortoq soraarnerussutisianut akiliinissamut pisussaaffeqartoq, nassuiaatinili allaaserineqarluni aningaasartuutip taassuma sulisitsisumit matussuserneqarnissaa naatsorsuutigineqartoq.

Nassuiaatinit erseqqissumik takuneqarsinnaasariaqarpoq pinngitsaalisamik soraarnerussutisiassanik ileqqaarneq sulisitsisunut akissarsiatigut tatisimanninnermik kinguneqarumaartoq taamaalillunilu inuussutissarsiortunut aningaasartuutit qaffallautik, akit qaffasinnerulernerinik kinguneqartussaq tamatumalu malitsigisaanik akit naleerukkiartorlutik.

Siunnersuutip nassuiaatitaanut ilanngunneqarpoq, tak. nassuiaammi imm. 4.

Siunnersuummi § 3-mut GE isumaqarpoq taaguut ”akigititaq” paatsiveerussaasoq/eqqortumik takutitsinngitsoq, tassa nassuiaatinit takuneqarsinnaammat § 2 malillugu aamma § 2 malillugu akigititat atornagit 5 %-it soraarnerussutisiassanik akiliutinit tiguneqassasut.

§ 3-mi imaluunniit nassuiaatini oqaasertat allanngortinnissaannut Naalakkersuisut pissutissaqanngillat, tassa soraarnerussutisianut akiliinissamut minnerpaaffissatut piumasaqaat akigititaq ileqqaarnissamut tunngavimmik amerlisarlugu naatsorsorneqassammat.

§ 3, imm. 2 peerneqartariaqarpoq, tassa suliffeqarfiit mikinerusut aningaasaqarnertik ataqatigiissinniarluugu naammattunik ajornartorsiuteqareermata. Soorlu qulaani allaaserineqartoq inatsisissatut siunnersuut akissarsiaqartunut taamaallaat tunngasuusariaqarpoq, inuussutissarsiortunut namminersortuunngitsut.

GE-p siusinnerusukkut tusarniaanermi akissutaanut oqaaseqaammut innersuussisoqarpoq, tak. imm. 8.

Isertitat akileraarusersornerinut inatsisip allanngortinneqarneranut naleqqiullugu pilersinneqartariaqartumut immikkut paasisimasaqartunut maannakkut siunnersuutip ilaatinneqarnissaa eqqarsaatigineqartariaqarpoq. Sulisitsisut allanik oqaaseqaatissaqanngillat; soorunamilu inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatitta itisilernissaannut piareersimalluta.

Inatsisissatut siunnersuutip akuersissutigineqarnerata kingorna suliamut matumunnga attuumassuteqartut, matumani aningaaseriveqarnermik ingerlatsiviit ilanngullugit, Naalakkersuisut aggersarniarpaat soraarnerussutisiaqarnissaq siunertaralugu ileqqaakkanik akileraarusiisarnermik malittarisassanut allannguutit kiisalu soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsoorani ileqqaartussaataitaneq pillugu inatsisissatut siunnersuut, tamanna akuerineqassappat, nalilersuiffigineqarnissaat siunertaralugu.

Tamatuma saniatigut GE inatsisip oqaasertaanut ataasiakkaanik iluarsisuteqarsimavoq, taakkulu ilanngunneqarlutik. Tassani pineqarput § 8 aamma § 7-p akornanni innersuussinerit.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik.

Taamatut pitsaatigisumik iluarsaaqqinnerup aningaasaqarnikkut kingunissai immikkoortumi ataatsimi pitsaanagerusumik nassuiarneqarsinnaasut Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq, Naalakkersuisoqarfiullu kaammattuutigalugu tamanna nassuiaatinut nalinginnaasunut

ilanngunneqassasoq. Tassani pineqarpoq pinngitsaaliinikkut ileqqaarnerup siunissami utoqqalinersianut aningaasartuutitut sunik kinguneqarnissaanik naatsorsuineq, tassa annertunerusumik ileqqaarnwq utoqqalinersianut aningaasartuutitut annertuumik sunniuteqartussaammat.

Soorlu qulaani immikkoortoq 3-mi eqqaaneqartutut naatsorsuinerit paasiuminaatsut pineqarput, siunissami akissarsiani, akit ineriartornerini siunissami naatsorsuutigisatut qaffakkiartornerinut aamma nunasisut allamullu nuuttut il.il. tunngasuni uuttuutit toqqaaneq inernermit annertuumik sunniuteqarmata. Inernerup nalorninartuunera ima annertutigisutut nalilerneqarpoq naatsorsuinerup suliareqqinneqarnissaa toqqarneqarsimanani.

Ilaqutariinnermut Naalackersuisoqarfiup siunnersuut utoqqalinersiutitigut iluarsaaqqinnerup tamarmiusup ilaatut pingaarutilittut isigaa taamaattumillu naalackersuisoqarfiup siunnersuut tamakkiisumik tapersorsorlugu. Utoqqaat utoqqalineranni naammaginatut pilersuinermit tunngavissaqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa pingaaruteqarluinnarpoq. Utoqqalinersiutitigut iluarsaaqqinneq ingerlanneqartoq isumaqarpoq utoqqalinissamut ileqqaarnissamut innuttaasunut maannakkut iluaqutaanerulissasoq. Taamaalilluni pinngitsaanikkullu soraarnerussutisianut ileqqaarnerup nammineq kajumissutsimik soraarnerussutisiatigut aqqissuussinernik ilaneqarnissaannut innuttaasumut kajumissaammik pilersitsisoqarpoq.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalackersuisoqarfik

Inuussutissarsiornermut Naalackersuisoqarfik naliliivoq siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni siunnersuutip inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut siunissami qaninnermi ungasinnerusumilu sunniutissai naammattumik erseqqissarneqarsimanngitsut. Pinngitsaaliinikkut soraarnerussutisiassanut ileqqaarnerup ammut 100.000 kr.-it tikillugit isertitaqartunut ingerlanneqarnera innuttaasut pineqartut pisisinnaassusiannut pinngitsoorani annertuumik kinguneqartussaavoq. Kingunissaa tassaajumaarpoq nunami aningaasarsiornikkut nalinginnaasumik ingerlatat appariarneri. Aammattaaq avaqqunneqarsinnaanngilaq kinguniusinnaasoq tassaajumaartoq innuttaasut inuuniarnikkut inissisimanerat ineqarnermut akileraarutitigullu kinguaattoornerit qaffannerinik kinguneqarluni. Siunnersuutip imaluunniit Naalackersuisut isummernissaannut tunngavissiap ajornartorsiut taanna qaapiaannarlugu kalluarpa unamminartup annertussusaa annertussusilinngikkaluarlugu.

Siunnersuummut nassuiaatini kiisalu Naalackersuisut isummernissaannut tunngavissiami naatsorsuutigineqarpoq isertitakinnerusuni soraarnerussutisiassanut ileqqaarnerit qaffanneqarneri annertuutitigut sulisitsisunit akilerneqartut akiliutit pillugit ataatsimoortumik isumaqatigiissutinik pilersitsisoqarneratigut sulisitsisunit nammanneqarumaartut. Taamatut pisoqassapat tamanna nunami aningaasartuutit qaffasiffiinik qaffaanertut oqaatigineqarsinnaavoq – taamaalillunilu unammillersinnaassuseq sanngiillisinneqarluni. Aammattaaq Inuussutissarsiornermut

Naalakkersuisoqarfik naliliilluni pinngitsaaliinikkut soraarnerussutisiassanut ileqqaarnermut sulisitsisut isertitakitsunut annertuutigut taarsiinissaaannik naatsorsuutigisaqarneq piviusumik tunngaveqanngitsoq. Taamaattumik – Inuussutissarsiornermut Naalakkersuisoqarfiup naliliinera malillugu – tamatuma killeqartumik pinissaanut ernumassuteqarnissamut tunngavissaqarpoq, taamaalilluni isertitakinnerusunut isertitani pisissutaasinnaasut appariarnerat qulaani taaneqartoq malunnarnerussalluni.

Immikkoortoq 3-mi inatsisissatut siunnersuutip siunissami qaninnerusumi ungasinnerusumilu akileraarutitigut iluanaarutinut tamannalu ajornanngippat atuinnermut sunniutigisinnaasai nassuiarneqarput.

Ilumoorpoq ileqqaarnerit qaffanneri, tassunga ilanngullugu soraarnerussutisiassanut ileqqaarnerup qaffannera, siunissami qaninnerusumi innuttaasut atuinnerannik annikilliliissasoq. Akerlianilli taakku atuinnissamut periarfissaat siunissami ungasinnerusumi qaffassalluni.

Atulersitsinissamut piffissaq siunnersuutigineqartoq minnerunngitsumik sulisitsisut taakkulu sulisuisa isumaqatigiissutaanni allatigullu akissarsiat pillugit isumaqatigiissutaanni maleruagassanut nutaanut sillimanissaannut periarfissiinissamut siunertaqanngilaq. Isumaqatigiissutit aamma akissarsiat pillugit isumaqatigiissutit atuuttut inatsisissatut siunnersuummi minnerpaaffissamut piumasaqaammut naammassinninngippata sulisitsit taakkulu sulisui siunissami akissarsiat pillugit isumaqatigiinniarnerni soraarnerussutisiassanut ileqqaarnerit qaffannerinut siunissami akissarsiat qaffannissaasa ilaanmnut immikkoortitsinissamut periarfissaqassapput. Taamaaqataanik inuussutissarsiortoq namminersortoq missingersuusiornermi, neqerooruteqarnerminut il.il. atatillugu piumasaqaatit nutaat ilanngunnissaannut periarfissaqassaaq.

Naalakkersuisut isumaqatigiissutit pillugit peqataasutut naatsorsuutigaat inatsisimmi aalajangersakkat naammassineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaannut peqataasussaapput. Akissarsiortut ataatsit amerlanerilluunniit siunnersuummi minnerpaaffissatut piumasaqaammik naammassinninngitsumik isumaqatigiissuteqarpata soraarnerussutisiassanut ileqqaarnerit qaffanneri pillugu apeqqutip isumaqatigiissutissanik isumaqatigiinniarnernut ilanngunnissaa Naalakkersuisut immikkut arajutsinaveersaassavaat.

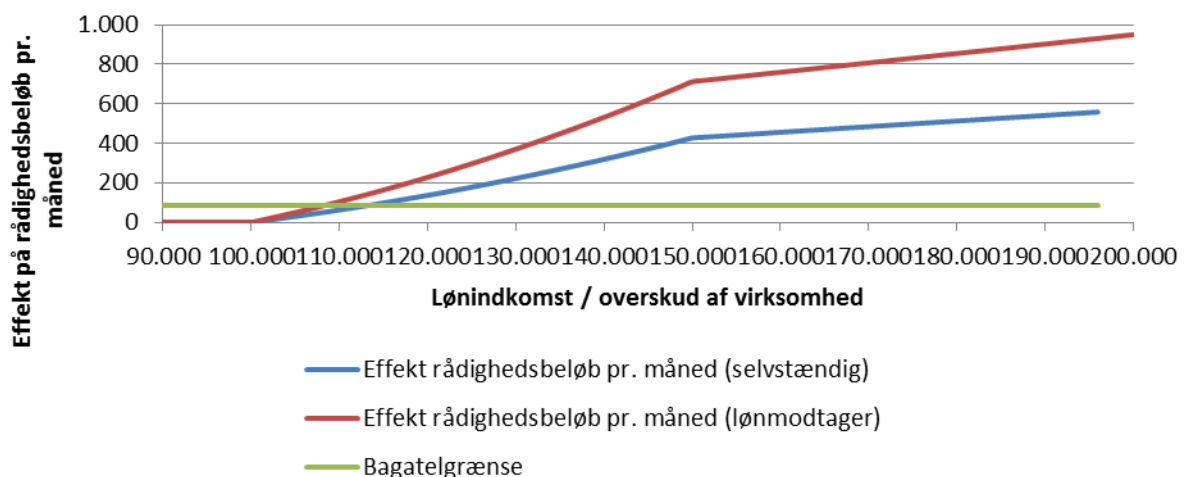
Qulaani immikkoortoq 4-mi allanneqarpat sulinikkut soraarnerussutisiat pillugit isumaqatigiissutit malitsigisaannik aningaasartuutit ilai inuussutissarsiortunit nammanneqarnissaannik naatsorsuutigisaqartoqartoq ilimagineqarpoq sulisitsisut taakkulu sulisui ukiuni aggersuni isumaqatigiissutit aamma akissarsiat pillugit isumaqatigiinniarnerni soraarnerussutisianut ileqqaarnerit qaffannerinut akissarsiassat qaffannissaattut naatsorsuutigisanut naammattunik immikkoortitsisoqarnissaa isiginiarneqarumaartoq naatsorsuutigineqarpoq.

Ukiuni arlalinni siunissami akissarsiat isertitallu naatsorsuutigisatut qaffannissaat pillugu paasisutissanik piukkunnaateqartunik peqanngimmat soraarnerussutisianut ileqqaarnissamut piumasqaatit qaffanneri akissarsiat tunniunneqartut appasinnerusut aqqutigalugit qanoq annertutigisumik aningaasalersorneqarnissaat pillugu missingersuusiortoqanngilaq. Minnerunngitsumik maannakkut sulisoqarnikkut allatigullu aningaasaqarnikkut iluaqutaasumik ineriartortoqarnera eqqarsaatigalugu naatsorsuutigineqarpoq soraarnerussutisianut ileqqaarnermut qaffasinnerusumut aningaasartuutit ilai annikigisassaangitsut ukiuni aggersuni isumaqatigiisutit akissarsiallu pillugit isumaqatigiinniarnerni tunngaviusut iluanni aningaasalersorneqarumaartut.

Tamanna tunngavigineqarpat ukiuni qaninninermi nunap iluani atuinermi qaffarianeq naatsorsuutigineqartoq, inatsisissatut siunnersuut akuerineqassanngippat, taamaaqataani annertussuseqassanngilaq. Siunnersuutip taamaalilluni aamma nunani aningaasaqarnikkut ingerlataqarnermut sunniuteqassaaq. Soorlu eqqaaneqartutut siunissami qaninnermi Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnikkut ingerlatanut soraarnerussutisianut ileqqaarnerit qaffannerit qanoq annertutigisumik sunniuteqassanersut naatsorsorneqarsinnaanngilaq. Siunnersuut akuerineqarpat nunani aningaasaqarnikkut ingerlatat siunissami akunnattumik ungasinnerusumilu qaffassaaq.

Innuttaasut eqqarsaatigalugu sunniutaasoq aningaasanut atorineqarsinanasunut 150.000 kr.-it tikillugit isertitaqartunut annertusiartortumik kisitsit minnerpaajusoq qaffakkiartussaaq. Isertitat 150.000 kr.-it qaangerpatigit aningaasanut atorineqarsinnaasunut sunniutaasoq isertitat naapertorlugit qaffakkiartussaaq, tassa taamaalilluni siunnersuummi § 2, imm. 1 malillugu kisitsit minnerpaaffiususaaq anguneqarsimassammat.

2024-mi, aqqissuussineq tamakkiisumik atulersinneqarsimalerpat, aningaasanut atorineqarsinnaasunut sunniutaasoq erseqqissarniarlugu titartagaq ataaniittoq takutinneqarpoq.

Suliffeqarfimmi isumaqatigiissutigut malittarisassaliorneqartut iluanni, tassunga ilanngullugu SIK-mut tunngasut, soraarnerussutisianik aaqqissuussinernut akiliinerit, sulisoq ulloq naallugu imaluunniit ullup ilaannaani sulinersaq aamma atorfinissimaneq piffissami sivikinnerusumi sivisunerusumiluunniit pisimana apequtaatinnagu pisassapput. Inatsisissatut siunnersuut taamatut iluseqartillugu annikinnerusumik sunniuteqarpoq, tassa isertitakinnerusut eqqarsaatiginiarneqarsimammata. Isertitanik killiliinermi innuttaasunut ataasiakkaanut aningaasaqarnikkut artukkiineq aappaatigullugu innuttaasut SIK-p iluani avataaniluunniit sulinera sapinngisamik assigiissiniarnissaat sillimaffiginiarneqarsimavoq.

Ilumoorpoq pingaartumik isertitakinneruni aningaasat atornerqarsinnaasut apparneri isumaginninnikkut akilersuutinut aningaasartuutit qaffanerinik akiligassatigullu kinguaattoorutit qaffannerinik kinguneqarsinnaammata. Taamaalilluni pissutsit taakku aallaqqaammut siunnersuutip allannortinnissaanut pissutissaqartitsilerput. Innuttaasut, soraarninngornissaminnut ileqqaagaqariinngitsut ileqqaakkamik qaffannerisa peqatigisaanik maannakkut isertitaat aamma/imaluunniit taakku isertitaat akileraaruserneqartussat appassapput. Ilaannut tamanna isumaginninnikkut pisartakkanik tunniussisarnerit qaffannerinik kinguneqartussaassaaq, assersuutigalugu ineqarnermut tapiissutit, taamaalilluni pineqartoq erseqqinnerusumik nassuiarneqanngitsumik annertussuseqartumik aningaasat atorsinnaasaani appariarnerannut taarsiiffigineqassalluni.

Akileraartarnerit aamma isumaginninnikkut aaqqissuussinernit ilaatigut ataqatigiinnerit pitsaanerulersinnissaat Naalakkersuisut siunertaraat. Inuit taakku akiligassaasa ingerlaavartut akilernissaannut naammaginatartumillu inuunerup ingerlanneqarnissaanut aningaasanik naammattunik atugaqarnissaannik qulakkeerinissaq siunertaralugu isertitakinnerusut aningaasat atorsinnaasaat nalilersorlugu sulinermi tassani ilaassaaq.

Inuusutissarsiornermut Naalakkersuisoqarfik allappoq siunnersuut malillugu 100.000 kr.-iniit 150.000 kr.-inik ukiumut isertitallit pinngitsaaliinikkut soraarnerussutisiassanut ileqqaarnerat qaffakkiartortoq atulersinneqassaaq. Innuttaasunut taamatut isertitaqartunut taamatut aaqqissuussineq inuit taakku akileraarutaanni annikitsumik qaffannertut sunniuteqassaaq. Taamaattumik naalakkersuisoqarfiup naliliinera malillugu sulffeqarnermi kajumissaatitigut aaqqissuussinerup ajorseriarsinnaanera ilimanartupilussuulluni. Tamanna innuttaasut sulinatik pilersorneqarnissamut aalajangersimanissaannut tulluassaaq.

Naalakkersuisoqarfiup naliliinera tassaavoq siunnersuut isumaginninnikkut agguaassinermilu naalakkersuinikkut ingerlatsinerumut annertuumik sunniuteqassasoq, taakkulu naammattumik erseqqissarneqarsimanatik.

Tassani pineqarpoq ajornartorsiut ilaatigut SIK-mut tunngasut iluanni atuutereersut. Ilaatigut tamanna pissutigalugu akileraartarnerit aamma isumaginninnikkut aaqqissuussinerit ilaatigut ataqatigiinnerit pitsaanerulersinnissaat Naalakkersuisut siunertaraat. Sulinermut ilanngaateqarnerit eqqunneqarnissaat pillugu eqqarsaasersuutit aamma akileraarutit taakkulu malitsigisaannik kajumissaatitigut aaqqissuussinerit ajornerulernerini maannakkut unamminartut annikillisinneqarnissaannik siunertaqarpoq. Suliffeqarnermi kajumissaatitigut aaqqissugaanermi maannakkut unamminartut qaffannerinik inatsisissatut siunnersuutip tapertaanissaanik isumaqarneq eqqorsorinarpoq. Taamaattorli iluamut taamaattoqarnerata qanoq annertutiginera nalunarlu.

Qulaani allassimasut tunngavigalugit Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup kaammattuutigissavaa siunnersuut suli annertunerusumik misissorneqassasoq. Inuiaqatigiinni aningaasaqarnermut kingunissai naammattumik erseqqissarniarlugit taamatut sulinermi naalakkersuisoqarfik peqataarusuppoq.

Tusarniaanermi akissut tunuliaqutaralugu Inuussutissarsiornermut Naalakkersuisoqarik aamma Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik peqatigalugit ataatsimiittoqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuut maannakkutut iluseqartillugu saqqummiunneqarsinnaanera ataatsimiinnermi isumaqatigiissutigineqarpoq, tassa naalakkersuisoqarfiit peqatigisaanik kaammattuutigalugu inatsisissatut siunnersuutip akuerineqarnerata kingunitsiannguaq allaffissornikkut suleqatigiissitamik pilersitsisoqassasoq peqataasunit attuumassuteqartunik amerlasuunit peqataasqartoq, ilaatigut akissarsiakinnerusuni kajumissaatitigut aaqqissugaanerit allallu ataqatigiissitsinermi ajornartorsiutaasinnaasut immikkut misissorneqarnissaat siunretaralugu aamma inatsiissatut siunnersuutip atulersinnissaanut allannguutissat siunnersuuteqarnissamut kingusinnerusukkat pisariaqartitsisoqassanersoq nalilersorlugu.

Taamatut sulineq sulinermut tunngasut iluanni Naalakkersuisut maannakkut suliniutaannut iluaqutaanissaanut naleqqiullugu pingaaruteqartutut isigineqarpoq, taamaalillunilu aamma Naalakkersuisut sulisoqarnermi periusissiaannut, soraarnerussutisianut tunngasuni aamma isumaginninnermut tunngasuni. Taamatut sulinerup piaarnerpaamik aallartinneqarnissaa peqataasunit pingaaruteqartutut isigineqarpoq, taamaalilluni piffissaagallartillugu inatsisip matuma iluarsineqarnissaanut kaammattuutit pigineqalerlutik, sapinngisamillu UKA2018 sioqqullugu.

Inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit*§ 1-imut*

Siunnersuutaavoq inuit 18-ileereersimasut Kalaallillu Nunaannut tamakkiisumik akileraartussaati-taasut, tak. akileraartarnermut inatsimmi § 1, imm. 1, nr. 1 aamma 2, aamma imm. 2, tamarmik so-raarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinermut pinngitsooratik akiliisarnissaat. Killilimmik akile-raartussaataitaasut soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinermut pinngitsooranik akiliisartussan-ngortinneqassanngillat.

Akiliutit ukiut aningaasarsiorfiusut ataasiakkaarlugit naatsorsorneqartartussaammata siunnersuu-taavoq akiliuteqartalerneq ukioq aningaasarsiorfiusoq, inuup 18-inik ukioqalerfiata tullia aallarner-figalugu atuutilertassasoq.

Siunnersuutigineqarpoq, soraarnerussutisiaqarnissamut pinngitsoorani aqqissuussineq soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfimmi, inuunermut soraarnerussutisiaqarnissamulluunniit sillimmasiisarfimmi imaluunniit aningaaserivimmi pilersinneqassappat, piumasaqaatit ataani nassuiarneqartut naammassissagai.

Soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussineq soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfim-mi pilersinneqassappat, sillimmasiisarnermik ingerlatsineq pillugu inatsimmi ilaasumi pilersinneqassaaq.

Soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussineq inuunermut soraarnerussutisiaqarnissamulluunniit sillimmasiisarfimmi Finanstilsynimit akuersissummik peqarluni sillimmasiisarnermik ingerlatsisumi pilersinneqassaaq. Tamanna ima paasineqassaaq soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinernut inuunermullu sillimmasiinernut nunani, sillimmasiisarnermik ingerlatsineq pillugu inatsisip atuuffiginngisaani, imaluunniit sillimmasiisarnermik ingerlatsinissamut Finanstilsynip akuersissuteqarnissamut piginnaatitaaffiginngisaani pilersinneqarsimasunut akiliuteqartoqarsinnaanngitsoq.

Soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussineq aningaaserivimmi pilersinneqarpat, aningaaserivik Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqassaaq imaluunniit aalajangersimasumik ingerlatsiveqassaaq kiisalu Kalaallit Nunaanni aningaaserivimmik ingerlatsinissamut Finanstilsyn-imit akuersissuteqarluni. Aalajangersimasumik ingerlatsiveqartumik paasineqassapput aningaaseriviit, aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 2, imm. 1, nr. 10-mi aalajangersakkami suliffeqarfiit ilaasut. Tamanna aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisip allanngortinneqarnera pillugu siunnersuummik UKA 16-imi saqqummiunneqartumik kinguneqarpoq, tamatumani soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussineq aningaaserivimmiittoq

soraarnerussutisiaqarnissaq siunertaralugu ileqqaarneq pillugu kapitalissami 4 a-mi malittarisassat eqquutsinneqassapput.

§ 2-mut

Siunnersuutaavoq inuup soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussineranut akiliutit minnerpaaffissaannik piunasaqaateqartoqassasoq. Soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinerit inatsimmi uani pineqartut tassaapput soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinerit, sillimmasiinerit, matumani aamma ileqqaakkanik isumannaarinerit pinngitsooratillu tunniunneqarnissaannik qularnaveeqqusii-nerit, aamma tunniunneqartartut allat, aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 34, nr. 19-imi, § 39-mi, § 39 a-mi aamma § 40-mi pineqartut taakkunungalugu sillimmasiinerit. Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allannguutissaatut siunnersuut saqqummiunneqartoq inatsisissatut siunnersuummut matumunnga ilutigigitillugu akuersissutigineqassappat soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinerit pineqartut aamma tassaassapput soraarnerussutisiaqarnissaq siunertaralugu ileqqaakkat.

Soraarnerussutisiaqarnissamut akiliutit ukiunut aningaasarsiorfiusunut ataasiakkaanut immikkut naatsorsorneqassapput, naatsorsorneqassallutillu inuup aningaasarsiaasa A-t B-llu tamarmiusut, immaqalu sulisitsisup sulisumi soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussineranut akiliutaanik ilasat ilaattut. Aningaasarsiat akileraaruteqaataasussaannngitsut, soorlu kingornussinikkut pissarsiat ileqqaagassanut tunngavissanik naatsorsuinermi ilanngunneqassanngillat.

Aningaasarsiat namminersorluni inuussutissarsiummik ingerlataqarnikkut sinneqartoortineersuunngitsut ilaannut tunngatillugu procentip minnerpaaffissap inatsisip atortuulernerani 4 procentiunissaa siunnersuutaavoq, tassa ileqqaarnissamut tunngavissat 150.000 kr.-init amerlaneruppata. Kisitsit minnerpaaffissaq 2024-p tungaanut ukiumut 1 procentimik qaffanneqartassaaq, 2024-mi 10 procentingussalluni. Kisitsit 2018-imi 4 procentiuvoq, 2019-imi 5 procentiulluni, 2020-mi 6 procentiulluni, 2021-mi 7 procentiulluni, 2022-mi 8 procentiulluni, 2023-mi 9 procentiulluni aamma 2024-mi kingornalu 10 procentiulluni.

Namminersorluni inuussutissarsiummik ingerlatsinikkut sinneqartoortunit akileraaruteqaataasussanit minnerpaaffissaq 2 procentiuvoq, tassa sinneqartoortit 150.000 kr.-it sinnerpatigik. Kisitsit 2019-imi 3 procentiuvoq, 2020-mi 4 procentiulluni, 2021-mi 5 procentiulluni aamma 2022-mi kingornalu 6 procentiulluni.

§ 3-mut

Inuit ileqqaarnissamut tunngavissanik 100.000 kr.-it 150.000 kr.-illu akornannik peqartut kisitsisip minnerpaaffissaata qaqugukkulluunniit atuuttup ilaanik akiliisarnissaat siunnersuutigineqarpoq.

Inuit 100.000 kr.-inik aningaasarsiaqartut kisitsisip minnerpaaffissap 0 procentia akilertassavaat, taannalu qaffakkiartuarlugu inuit 150.000 kr.-inik aningaasarsiaqartut kisitsisip minnerpaaffissap 100 procentia akilertassallugu.

Taamaalilluni inuup imm. 1-imut ilaasup ileqqaarnissamut tunngavissanik 120.000 kr.-inik peqartup soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinermi akileraarutit ilanngaatigineqartinnagit minnerpaamik 690 kr.-it 2018-imi akilertussaassavai ((120.000 kr. x 4 %) x 5 %), inuk ileqqaarnissamut tunngavissanik 150.000 kr.-inik peqartoq soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinermi akileraarutit ilanngaatigineqartinnagit minnerpaamik 6.000 kr.-inik akiliisussaassasoq.

Taamatulli aamma namminersorluni inuussutissarsiummik ingerlataqarnikkut sinneqartoorutit 100.001 aamma 150.000 kr.-it akornannik amerlassuseqarpata soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinermut akilerneqartussat minnerpaaffissaata ilaatut akiligassat assigiaamik qaffakkiartu-aassapput.

§ 4-mut

Siunnersuutaavoq aningaasarsiat arlaqartut ileqqaagassanut tunngavissanik naatsorsuineri ilanngunneqassanngitsut. Tamakku tassaapput pensionisiat, matumani aamma tjenestemanditut, sulinikut, siusinaartumik aamma utoqqalineri pensionisiat, isumaginninneri tunniunneqartartut arlaqartut, matumani ilaatigut ineqarnermut tapiissutit, meeqqanut tapiissutit, ilinniagaqarnersiutit aamma meeqqanut akilersuutit.

§ 5-imut

Siunnersuutaavoq aningaasat akileraaruserneqarsimasut atorlugit soraarnerussutisiaqarnissamut akiliutit ileqqaagassat tunngaviinik naatsorsuineri, akileraarutit ilanngaatigineqartinnagit amerlassuusiinut naatsorsoqqinneqassasut, taamaalillutik naatsorsoqqitat procentit minnerpaaffissaannik piusasaqaatit eqquutsinneqarsimanerini naatsorsuineri tunngavigineqassallutik.

Naatsorsueqqinneq imatut pissaaq: Aningaasat akiliutigineqartut, procentip akileraarusiissutip aamma 100 procentip nikingassutaannik agguarlugit.

§ 6-imut

Siunnersuutaavoq kialuunniit ingerlatsinermini soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinernut, namminerminut allanulluunniit tunngatillugu akiliuteqarsimasup, ukiumi aningaasarsiorfiusumi

qaangiuttumi pissarsisunut ataasiakkaanut tunngatillugu akiliutaasimasut tamarmiusut nalunaarutigisassagai.

Paasissutissat, imarisassaarut ilusissaallu pillugit piumasaqaatinik akileraaruseriffiup aalajangersagaanik eqquutsitsissapput. Akileraaruseriffiup ilaatigut piumasarisinnaavaa pissarsisup aqqa, najugaa, inuttut normua, kommuni akileraarfia pissarsisullu kinaassusersinissaanut paasissutissat allat pisari-aqarsinnaasut (soorlu tax identification number) nalunaarutigineqassasut. Aamma elektroniskiusumik nalunaaruteqartarnissaq akileraaruseriffiup piumasarisinnaavaa.

Nalunaarneq pissaaq januarip qaammataata naannginnerani. Piffissaliussap assigaa sulisitsisut akisarsiat pillugit paasissutissanik il.il. nalunaaruteqarnissamut piffissaat.

Imm. 1-imi pineqanngitsumik pissuteqarluni soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut akiliuteqartoqarsimappat, ukiumi aningaasarsiorfiusumi qaangiuttumi akiliutaasimasut 1. maj nallertinnagu akileraaruseriffimmut nalunaarutigineqassapput. Piffissaliussap assigaa nammineerluni nalunaarsuiffimmik nassiussinissamut piffissaq.

§ 7-imut

Siunnersuutaavoq akileraaruseriffik inuup soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut (aaqqissuussinernut) akiliutissat minnerpaaffissaannik § 2-mi taaneqartunik ukiumi aningaasarsiorfiusumi qaangiuttumi akiliisoqarsimanera paasiniarlugu 31. august nallertinnagu naatsorsuisassasoq. Akiliutit tamarmiusut aningaasat minnerpaaffissaattut amerlatigippata amerlaneruppataluunniit qanoq iliuseqartoqassanngilaq.

Inuup soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaagaanut akiliutissat minnerpaaffissaat 1.000 kr.-init ikinerusunik ataallugu akiliisoqarsimanera naatsorsuinerup takutippagu, akileraaruseriffiup inuk qinuuigissavaa nikingassut inuup soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut (aaqqissuussinernut) sap.ak. 4-t qaangiutsinnagit akileqqullugu, akiliinerlu akileraaruseriffimmut uppernarsaqqullugu. Nikingassut 1.000 kr.-init angineruppat inuup nikingassutaasoq tamakkerlugu soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut akilissavaa.

Nikingassut 1.000 kr.-init anginerusoq inuup piffissaagallartillugu akilinngippagu akileraaruseriffik skattekortimik nutaamik skattebilletsinilluunniit nutaanik (akileraarutinik B-nik akileqqusissutinik) sanasinnaavoq, nikingassut procentimut akileraarutissamut tapiliussatut akiligassiissutigalugu. Procenti akileraarusiissut annerpaamik procentit minnerpaaffissaannik § 2-mi taaneqartunik qaffanneqassaaq. Nikingassut akilerneqarpat tapiliussaq atorunnaassaaq. Nikingassut 1.000 kr.-init angineruppat nikingassut tamakkerlugu akiligassiissutigineqassaaq.

Akileraaruseriffiup procenti akileraarutissaq minnerpaaffissanik § 2-mi allassimasunik qaffassagaa naatsorsuutigineqarpoq. Taamaakkaluartoq akileraaruseriffiup procenti akileraarutissaq minnerpaaffissanit minnerusumik qaffassinnaappagu tassunga pissutaassaaq nikingassummit anginerusumik akiligassiinissap pinaveersaarneqarnissaa. Taamaattumik procentip akileraarutissap minnerpaaffissanit minnerusumik ilaatigut qaffanneqarnissaa nalequttuusinnaavoq.

Akileraaruseriffiup tapiliussaq akilerneqartoq inuup soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussineranut ingerlateqqissavaa. Inuk pineqartoq soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik atortunik arlalinnik peqarpat tapiliussap akilerneqartup taakku ilaannut sorlermut nuunneqarnissaa akileraaruseriffiup aalajangersinnaavaa. Inuup soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik atuutumik peqarnera akileraaruseriffimmit ilisimaneqanngippat, akileraaruseriffik soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik pineqartumut pilersitsisinnaavoq.

§ 8-mut

Naalackersuisut soraarnerussutisiaqarnissamut aningaasaateqarfirmut, soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernik akileraaruseriffiup pilersitaanik isumaginninnissaq pillugu isumaqatigiissu-siornissamut piginnaatinneqarnissaat siunnersuutaavoq.

Piginnaatitsineq imartoorujussuuvoq, pitsaanerpaamillu isumaqatigiissuteqarniarnissaq Naalackersuisut qulakkeerniagassaraat. Naalackersuisut isumaqatigiissuteqarnissami pingaarnertitassaat tassaavoq aaqqissuussinerit pisariitsuunissaat, soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaartunut aningaasartuutikinnarnerpaat. Isumaginninnissamik isumaqatigiissutip soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinerup saniatigut aamma sillimasiinerit tassunga attuumassutillit annikitsumik ilagisinnavaa, soorlu sillimasiinerit pinngitsooratik tunniunneqartussat aamma tunniussinissamik qulakkeerrinnissutit.

§ 9-mut

Inatsisartut inatsisaata 1. januar 2018-imi atortuulernissaa siunnersuutaavoq.